

Uvodnik

Jurij Paljk

V slogi je moč!

Kardinal Angelo Bagnasco je v nedeljo med pridigo v nekem italijanskem božjepotnem središču dejal dobesedno takole: "Moralno vprašanje v politiki kot tudi v vsakdanjem javnem in zasebnem življenju je izjemno pereče in kar kliče po takojšnjih rešitvah in ne zadeva samo posameznike, ampak tudi javne strukture in ustanove! V sedanjih družbi smo vsi pod udarom kulture, ki seje laži in vzbuja vtis, da je resnični človek tisti, ki ima denar in oblast. Ta kultura tudi vzbuja vtis, da so zakoni in pravila sovražni svobodi, da se je treba predajati bolj trenutnim občutkom kot pa razumu, da je moralno dobro tisto, kar dosežemo brez vsakega napore in vsake osebne žrtve". Po tej hudi obtožbi dejanskega stanja in moralnega propada političnega vodstva v državi je kard. Bagnasco dodal, da "prav ta kulturna klima razjedca zdrav pogled na življenje, na družino, delo, smisel za dolžnost in samega Boga". Jasne besede, ki prihajajo v čas in trenutek, ko je jasno samo to, da ni nič več jasno!

Predsednik Italijanske škofovske konference kardinal Angelo Bagnasco, ki je poznan predvsem po svoji previdnosti, je tako tokrat jasno povedal, da je sedanje stanje morale v javnem življenju nesprijemljivo, da je moralni razpad že itak razrahljalnih političnih pravil v državi dosegel najnižjo stopnjo. Nadškof iz Genove je še dodal, kako se zaveda, da vseh ne gre metati v isti koš, saj je med ženskami in moškimi, ki so v javnem in političnem življenju dejavni, tudi veliko takih, ki so vsakomur od nas lahko za zgled zaradi svojega poštenja, žrtvovanja, moralne držbe in delavnosti, a je istočasno tudi zatrdil: "Nujno je spremeniti sedanje stanje, ker je tako prav, in predvsem zato, ker ljudje tako zahtevajo"! Kardinal je v znanem svetišču Matere Božje pri Genovi (Madonna della Guardia) tudi odločno zahteval, naj se politika bolj zavzema za družino, kajti "država je dolžna in mora zaščititi in pomagati družinam"! Nekateri ocenjujejo kardinalove besede za izjemno hude, dodajajo, da prihajajo prepozno, tretji pa se te dni zaganjajo v italijansko Cerkev, češ da ne plačuje davkov. Na to zadnjo obtožbo je jasno odgovoril dnevnik Italijanske škofovske konference Avvenire, ki je na prvi strani povedal, da gre za laži, saj lahko že vsaka občinska uprava pove, koliko Cerkev prispeva v skupno blagajno, kjerkoli seveda ima podjetja.

Da pa gre v državi za resne zadeve, priča že ta podatek, kajti znano je, da je bil v Italiji odnos med Vatikanom in italijanskimi vladami vedno tesno povezan, in ni nas malo, ki smo v Cerkvi zadnje čase na glas zahtevali od vodstva italijanskih cerkvenih krogov bolj odločne besede proti sedanji vladi in moralnemu propadu; končno smo jih le dočakali! Sam sem prepričan, da nikdar ni prepozno, kot lahko zagotovimo, da v italijanski Cerkvi ni malo visokih dušnih pastirjev, ki so vedno imeli jasno besedo. Navedimo samo kardinala Tettamanzija, ki je z njemu lastno umirjenostjo vedno govoril o tem, da "nihče ni nad zakonom, da se zakon ne sme pisati za enega samega človeka, da smo pred ustavo v državi vsi enaki", in s tem jasno kazal na premiero, ki je za avgustovske počitnice izginil v neko zasebno kliniko, kjer je izgubil odvečne kilograme, pred tem pa je preko svojih ministrov posrkel za naše hujšanje, saj bo sedanji finančni manever še kako posušil naše denarnice. Tudi tokrat je pokazal, da je izjemno zvit, saj je poslal v ogenj druge ljudi, sam pa je izginil...

Seveda se vse te zadeve še kako tičejo tudi nas, Slovencev v Italiji, saj naše zamejstvo ni nikakršna "oaza miru in blagostanja". Že dejstvo, da se premalo na glas sprašujemo, kaj bo z nami, če bomo dovolili, da se ukine statut posebne dežele Furlaniji Juljski krajini, ki ga ima samo zaradi naše prisotnosti v njej, kaže na veliko potrebo po večjem in tesnejšem združevanju med nami, predvsem pa kaže na nujno po takojšnji organiziranosti in skupno politično predstavništvo, ki naj od sedanje deželne vlade zahteva pojasnila, predvsem pa naj nas spet poveže, tudi danes namreč velja, da je v slogi moč!

Tržaški pevci na seminarju 2011 v Dolenjskih Toplicah

Foto Z. Vidua

Študijski dnevi Draga 2011 so pred vrati O družini, identiteti, Cerkvi in Sloveniji

Leto je naokrog in spet je čas, da se pred začetkom sezone ustavimo ob razmisleku in javni debati. Letošnji, že 46. študijski dnevi Draga 2011 bodo v prihajajočem koncu tedna ponudili veliko vsebin za skupno merjenje mnenj. Na letošnjem srečanju, ki kot vsako leto poteka v parku Finžgarjevega doma na Opčinah, se bomo s pestrim predavalnim in mikavnim spremljevalnim programom spomnili tudi Jožeta Peterlina, ob 100-letnici njegovega rojstva in 35-letnici smrti. Draga 2011 se bo pričela v petek, 2. septembra, ko

živimo. Ali lahko tudi zamejski Slovenci praznujemo 150-letnico Italije, bo vprašanje, ki ga bo dr. Dolhar poskušal analizirati v soboto. Gre vsekakor za upravičeno vprašanje, predvsem v času, ko postaja identiteta fluiden pojem, a je hkrati v interesu vseh, da ne samo preživimo, a da tudi ostanemo Slovenci.

V nedeljo, 4. septembra, se bo Draga 2011 pričela z bogoslužjem. Ob 9. uri bo za udeležence na voljo sv. maša, ki jo bo daroval ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Anton Stres. Prav on bo tudi prvi

perspektive in kakšne možnosti je imela Slovenija ob svojem nastanku in kako jih je izkoristila. Naj vse ljubitelje slovenske kulture opozorimo še, da bo v petek ob 21. uri priložnost za vrhunsko glasbeno doživetje. Na odru Drage bo namreč nastopil Slovenski oktet, ki se pravkar muči po Sloveniji ob praznovanju 60-letnice obstoja. Njihovega petja ni vredno zamuditi!

Izšel je tudi ličen in že tradicionalen zbornik, ki pod naslovom Na robu zbira predavanja in posege prejšnje sezone. Vsa predavanja, razen jutranjega nedeljskega, se bodo pričela ob 16.30, poleg njih pa bo na voljo še knjižni sejem založbe Mladika in predstavitev nove knjige Katice Cukjati, ki pravkar razstavlja na Opčinah v Cinkovem domu.

Toplo in množično vabljeni, da skupaj oblikujemo naš skupni kulturni prostor na 46. izvedbi študijskih dnevov Draga 2011.

Jernej Šček

bo govor o družini v današnjem času. Družina, v kakršnikoli obliki že, ostaja kljub pretresom in spremembam osnovna celica družbe. Priznani dr. Bogdan Žorž in Kristina Martelanc bosta spregovorila o krizi odnosov v družini, ki jih kot terapevta na terenu spremljata v svojem vsakdanjem delu. Prav takšen, torej praktično naravnani, bo tudi njihov predavalni prispevek, v katerem se bosta spraševala o tem, ali je družina res večna, trajna vrednota in v katero smer se le ta razvija. Kot vsaka kriza je vendarle lahko tudi kriza odnosov v družini in pri posamezniku priložnost za delo na sebi za boljši skupni jutri.

Drugi dan Drage 2011 bo namenjen aktualnemu in nadvse kompleksnemu razmišljanju ob 150. obletnici italijanske države. Organizatorji so težko nalogo zaupali dr. Rafku Dolharju, velikemu opazovalcu in poznavalcu našega vsakdana, ki je v svojem življenju na lastni koži doživel različna in številna obdobja naše narodne skupnosti. Slovenci v Italiji smo razpršeni v treh pokrajinah, zaradi zgodovinskih nasledij prejšnjih stoletij pa drugače doživljamo razmerje do države, v kateri trenutno

govornik zadnjega bogatega dne, saj bo že ob 10. uri imel predavanje z naslovom Nova evangelizacija po slovensko. Krščanski svet prestaja v zadnjih desetletjih hudo družbeno in moralno krizo, a tudi krizo same Cerkve, ki je povod za kritičnost kristjanov samih do svojega vrednotnega središča. Po papežu Janezu Pavlu II. se je Cerkev odpravila na pot nove evangelizacije kot odgovor na pojav sekularizacije, msgr. Stres pa jo bo umestil v slovenski kulturni prostor.

Zadnji bo na letošnji Dragi spregovoril finančni strokovnjak dr. France Arhar, in sicer o poti slovenske valute do tolarja do evra in o horizontih naše male ekonomije. Ob praznovanju 20-letnice slovenske osamosvojitve bo povedal svoje mnenje o tem, kakšne

46. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2011

Park Finžgarjevega doma – Opčine (TS)
Dunajska cesta 35

petek, 2. septembra 2011

ob 16.30: dr. Bogdan Žorž, Kristina Martelanc
KRIZA ODNOSOV V DRUŽINI

ob 21. uri bo na prireditvenem prostoru koncert
SLOVENSKEGA OKTETA

sobota, 3. septembra 2011

ob 16.30: dr. Rafko Dolhar
ALI LAHKO TUDI ZAMEJSKI SLOVENCİ PRAZNUJEMO
150-LETNICO ITALIJE?

nedelja, 4. septembra 2011

ob 10. uri: dr. Anton Stres
NOVA EVANGELIZACIJA PO SLOVENSKO
ob 15. uri možnost ogleda razstave o Bari Remec
v Zinkovem domu z nagovorom predsednice
Slovenske kulturne akcije dr. Katice Cukjati

ob 16. uri: dr. France Arhar
OD TOLARJA DO EVRA

v nedeljo, 4. septembra, ob 9. uri bo za udeležence Drage sv. maša,
ki jo bo daroval ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Anton Stres

DSI - Ul. Donizetti 3 - 34133 Trst (Italija)

tel. +39 040 370846 - faks +39 040 633307, el. naslov: redakcija@mladika.com

SSk žaluje za uglednim sorojakom

Z dr. Andrejem Bajukom odhaja velik Slovenec

Nenadna smrt dr. Andreja Bajuka je močno odjeknila tudi med Slovenci v Italiji. Slovenska skupnost, zbirna stranka Slovencev v Italiji, izreka soprogji Katerini in ožjim sorodnikom občuteno sožalje. SSK je sožalje izrekla tudi stranki Nova Slovenija, saj je bil dr. Bajuk med njenimi ustanovitelji in njen prvi predsednik. Dr. Andrej Bajuk predstavlja visok zgled človečnosti in predanosti pri služenju skupnemu dobremu. Zgodovinska usoda je njegovo družino prisilila, da je zapustila Slovenijo, okusila grenko življenje v taboriščih in ponovni začetek v daljni Argentini. Kljub temu ji je zaverovanost v temeljne vrednote, med katerimi so bili krščansko prepričanje, ljubezen do slovenske domovine in zavezanost demokratičnim načelom, nudila osnovo za ponovni dvig. Slovenska skupnost še posebno ceni odločitev dr. Bajuka, da se vrne v samostojno Republiko Slovenijo in ji ponudi svojo strokovnost, ki jo je pridobil na uglednih univerzah in v mednarodnih finančnih ustanovah. Dr. Bajuk je opravil iz-

redno politično in institucionalno delo. Predvsem nam ostajajo v spominu čas, ko je si-

gove zasluge ga je leta 2005 revija The Banker razglasila za finančnega ministra leta v EU.

V političnem življenju je dr. Bajuk ostal mož širokih pogledov, strpnosti in doslednosti.

Slovenska skupnost se dr. Andreja Bajuka spominja tudi kot človeka, ki je že davno pred vstopom v politiko poznal našo manjšinsko stvarnost in gojil posebno občutljivost za Slovence, ki živimo zunaj meja Republike Slovenije. Zato je stranka SSK ponosna, da je bil dr. Bajuk njen častni gost in govornik na novoletnem sprejemu januarja 2007.

Dr. Bajuk ostaja za vse Slovence zgledna osebnost in državotvorni politik, ki je svoje visoko strokovno znanje daroval ljubljani domovini in

cer kratko obdobje vodil slovensko vlado, in pa leta 2004-2008, ko je vodil Ministrstvo za finance in bil podpredsednik vlade Republike Slovenije. Za vse nje-

narodu. Delegacija SSK se je v nedeljo na ljubljanskih Žalah udeležila pogreba dr. Andreja Bajuka.

Deželno tajništvo SSK

Nenaden odhod dr. Andreja Bajuka

Veliki soustvarjalec mednarodnega ugleda Slovenije

Ob žalostni izgubi dr. Andreja Bajuka izreka Svet slovenskih organizacij občuteno sožalje ženi Katarini in ožjim družinskim članom. Obenem izreka SSO sožalje tudi stranki Nova Slovenija, katere je bil dr. Bajuk ustanovitelj in prvi predsednik. Svet slovenskih organizacij se spominja dr. Bajuka kot osebo, ki je veliko prispevala k mednarodnemu ugledu slovenskega naroda in njegove mlade države. Še posebno se je izkazal

s svojim delom kot finančni minister in podpredsednik vlade Republike Slovenije v obdobju 2004-2008.

Svet slovenskih organizacij bo ohranjal spomin na dr. Bajuka zaradi njegove človečnosti, preme narodne zavesti, visoke strokovnosti in predanosti služenju za družbeni napredek. V teh vrednotah gre podčrtati njegovo občutljivost za Slovence izven meja Republike Slovenije. Ta občutljivost pa je bila osnovana na Bajuko-

vi življenjski poti.

Svet slovenskih organizacij ocenjuje, da bi lahko dr. Bajuk še veliko prispeval k splošnemu razvoju slovenske družbe in države. Zato bo pomembno ohranjati in vrednotiti njegovo občestvo, politično in narodno zapuščino.

Nedeljske pogrebne svečanosti se je v imenu Sveta slovenskih organizacij udeležil predsednik Drago Štoka.

Trst, 19. avgust 2011
Svet slovenskih organizacij

In memoriam

Dr. Andrej Bajuk

Dr. Andrej Bajuk, ugleden finančnik in politik, se je rodil 18.10.1943 v Ljubljani, staršem, ki so po vojni pobegnili pred komunističnim nasiljem v Argentino. Tam je diplomiral iz ekonomije, nato še magistriral in doktoriral v ZDA ter se zaposlil v Mednarodni razvojni banki, tudi v njenem predstavnstvu v Parizu. V slovensko politiko je vstopil leta 2000, ko je bil na združenem kongresu SKD-SLS aprila izvoljen za podpredsednika stranke, ter je po njenem razpadu še istega leta ustanovil Novo Slovenijo-Krščansko ljudsko stranko. Nato je vodil slovensko vlado od maja do novembra l. 2000, da bi ob zmagi pomladne opcije v mandatu 2004-2008 prevzel in vodil finančno ministrstvo. V tem svojstvu je

uredil in utrdil slovenske finance do take mere, da je bila Slovenija kot edina med novimi članicami EU sprejeta v klub držav z evrom, za kar si je l. 2005 prislužil od revije The Banker naziv finančnega ministra leta. Ko l. 2008 nova stranka na volitvah ni prestopila parlamentarne praga, se je umaknil iz politike. V zvezi z njegovim človeškim likom je treba poudariti, da je bil v tujini vzgojen v zavednega Slovenca in da je v zrelih letih žrtvoval bleščečo kariero, da bi lahko pomagal svoji domovini na njeni poti v demokratično prihodnost. Njegov življenjski credo se je opiral na krščanske vrednote, ljubezen do domovine in demokratična načela. Zahtevne družbene funkcije je sprejemal z veliko

odgovornostjo ter jih opravljal profesionalno, s srcem, transparentno in brez sence korupcije. Kot človek je bil iskren, prijeten in tudi šaljiv. Z velikim človeškim dostojanstvom je tudi sprejemal nizke udarce, ki so mu jih s tranzicijsko levico usklajali mediji neusmiljeno odmerjali. Kot bi verjetno po drugi strani v svojem gospodstvu znal razumeti in človeško odpustljivo sprejeti tudi njihova sedanja sprenevedana posmrtna priznanja. Moral je pač umreti, da je dobil svojo ceno; morda je prav s svojo smrtjo tudi razgalil ta del naše družbene izprijetosti ter jo na ta način tudi pomagal preseči. Slovenija je z Bajukom izgubila velikega moža, ki bo z zlatimi črkami zapisan v njeno knjigo, njegovi najdražji pa dobrega, ljubečega in širokega človeka, ki mu je bila družina varen pristan, za kar vse jim izrekamo naše iskreno sožalje.

Milan Gregorič

V septembru 3. sklop srečanj slovenskih izvoljenih javnih upraviteljev

O Tremontijevih varčevalnih ukrepih

Furlanija Julijska krajina je avtonomna dežela s posebnim statutom, ki ji jamči pravico do suverena odločanja tudi glede organizacije delovanja javnih uprav. Zaradi tega ni nobenega avtomatizma pri izvajanju starih in novih Tremontijevih varčevalnih ukrepov, saj bo v zvezi s tem odločal Deželni svet na osnovi lastnih zakonodajnih pristojnosti. To seveda še ne pomeni, da mora ostati vse po starem. Tudi glede ustroja krajevnih javnih uprav, konkretno občin in pokrajin, so seveda možni in marsikje verjetno tudi dobrodošli posegi, ki naj posodobijo obliko dela in spodbudijo racionalizacijo stroškov. To se marsikje že dogaja, saj sosednje občine že skupno upravljajo številne javne storitve, kar predstavlja zmanjšanje stroška in izboljšanje kakovosti storitve, ki je občanu še najbolj pri srcu. Pri vsem tem pa bo moral zakonodajalec upoštevati določene fiksne količnike, ki jih zaradi mednarodnih sporazumov in zaščitnih zakonov predstavlja zgodovinska prisotnost slovenske narodne skupnosti na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini. Temu se morajo prilagajati ukrepi, ki gredo v smer racionalizacije šolske mreže in njenega upravljanja, in prav tako se mora temu prilagajati vsakdo, ki tako v Rimu kot na krajevni ravni razmišlja izključno računovodsko o ukinitvi ali povezovanju občin ali pokrajin. Tudi Slovenci smo torej poklicani, da politično trezno in strokovno razmislimo o možnih spremembah v delovanju in organizaciji krajevnih stvarnosti, v katerih imamo tako ali drugače odločilno besedo. So negativni namreč precedensi: pred leti so nam ukinili Kraško gorsko skupnost in niso zalegle niti slovesne (volilne) obljube o njeni ponovni vzpostavitvi.

Podobno se dogaja danes na Videmskem, kjer preoblikovanje nekdanjih gorskih skupnosti ne upošteva potreb dvojezičnega območja. Najbližji primer je zmanjševanje števila rajonskih svetov na Goriškem, kjer si še

Predvsem pa je pomembno, da drugi ne izkoristijo trenutka nepripravljenosti ali morebitne zmede, da nam vsilijo pogubne rešitve. Za vogalov je ponovno ali še vedno predlog o mestni (metropolitanski) občini Trst, medtem ko snujoči se zakon o

Giulio Tremonti

vedno na več ravneh prizadevamo za pravičnejši razplet.

Povezovanje nekaterih dvojezičnih občin in pokrajin Trst in Gorica je že pljusnilo v javnost kot predlog, ki je sprožil prve reakcije. Prav tako ne gre podcenjevati ali metati v koš npr. teoretičen predlog o razširitvi občine Števerjan na goriška rajona Pevma in Podgora. Zato je nujno, da že takoj razmislimo o naših korakih, ki naj gredo v smer premišljenih in izvedljivih predlogov. Kjer se odločimo, da je ohranitev status quo nujna, pa moramo biti pripravljeni, da gremo v brezkompromisen (političen) spopad. Utemeljivte imamo, kot zapisano, v po vojni podpisanih mednarodnih listinah in v zakonih, ki naši narodni skupnosti priznavajo pravico do aktivne soudeležbe pri upravljanju naseljenega ozemlja.

nekdanjih goratih območjih lahko ponovno odpre razpravo o potrebi po drugačni upravni povezavi tržaškega in goriškega Krasa. Konkretno: spojitev tržaške in goriške pokrajine z ohranitvijo, v zameno, upravne in politične avtonomije vseh občin in novega instrumenta za razvoj Krasa bi bila za nas sprejemljiva? Upravne meje se itak v času spreminjajo: Goriška je npr. pred sto leti segala v današnjo tržaško pokrajino, ta pa v Istro.

V začetku septembra bom zato ponovno dal pobudo za sklic tretjega status quo nujna, pa moramo biti pripravljeni, da gremo v brezkompromisen (političen) spopad. Utemeljivte imamo, kot zapisano, v po vojni podpisanih mednarodnih listinah in v zakonih, ki naši narodni skupnosti priznavajo pravico do aktivne soudeležbe pri upravljanju naseljenega ozemlja.

Igor Gabrovec

Povejmo na glas

Barvita tudi letošnja Draga

Verjetno si ni mogoče zamisliti boljšega začetka delovnega leta, kot so študijski dnevi Draga, ki bodo letos doživeli že 46. izvedbo. Ob ponovnem srečanju s to prirediteljo se zavemo, kako hitro mine eno leto, istočasno si želimo soočenja z najnovejšo predlagano problematiko. Letošnja Draga je posvečena 100-letnici rojstva Jožeta Peterlina in 35. obletnici njegove smrti, spomnila pa se bo tudi 20-letnice samostojne Slovenije ter 150-letnice Italije. Ob tem velja še posebej podčrtati enega od osrednjih namenov prireditve, ki želi prispevati k plodnemu povezovanju vsega slovenstva, se pravi Slovencev v matični domovini, Slovencev v zamejstvu in tistih v zdomstvu. Štiri predavanja ponujajo razmislek o štirih različnih temah, ki pa bodo gotovo postregle s skupnim imenovalcem - ta je predvsem v osvetljevanju upoštevanih ali manj upoštevanih vrednot, do katerih se dokopljemo vselej, kadar se približamo pomembnim stvarim s primerno zavzetostjo in globino. "Križa odnosov v družini" (dr. Bogdan Žorž in Kristina Martelanc) je že takšna priložnost, ki zadeva v živo. Kaj je z družino danes, je res, da globalizacija načanja tudi osnovno celico družbe, nastajajo nove oblike družine, ali pa smo nemara priče razpadu vrednotnega sistema zahodne civilizacije? "Ali lahko tudi zamejski Slovenci praznujemo 150-letnico Italije?" (dr. Rafko Dolhar) bo gotovo zelo vznemirljivo razmišljanje, ne nazadnje zaradi predavatelja, ki se odlikuje z odkrito in

nikakor ne olepševalno besedo. Smo pri večno odprtem odnosu med večinskim narodom in manjšino, kjer si lahko dovolimo prepričanje, da je manjšina, v tem primeru mi, večinskemu narodu zrcalo in ne obratno in da ima večinski narod za odnos z manjšino nemara toliko večjo odgovornost, kolikor večji je. "Nova evangelizacija po slovensko" (dr. Anton Stres) je seveda zaradi predavatelja središnji dogodek letošnje Drage. Slovenski metropolit je izreden poznavalec družboslovja in zato še dodatno usposobljen za osvetlitev sedanje verskega trenutka, ko "sekularizacija ukinja družbeno podporo krščanski vernosti". Da ne govorimo o pozivu, da je nujno "odkriti osebno vero", kar pomeni nadgraditi tradicijo in biti sposoben soočenja s sedanjimi prelomnimi spremembami družbe in sveta. Letošnja Draga bo sklenilo predavanje "Od tolarja do evra" (dr. France Arhar), na katerem bo predavatelj kot finančni strokovnjak, ki je bil dolgo na čelu državne banke, osvetlil tudi sedanje težave Slovenije, kjer so "neizkušnost, želja po hitri bogatitvi in neodgovorno lastništvo" tisti dejavniki, ki so povzročili današnji bistveno večji padec gospodarske rasti naše matične države, kot se je to zgodilo v drugih delih Evrope. Tematika naravnost kliče po kar največjem obisku prireditve, saj osrednja izvajanja pogljobijo še pogovori s predavatelji, torej posegi občinstva, ki so vedno prodorni in prijetno nepredvidljivi.

Janez Povše

SKAVTI Klan Trst 3-4 v srcu Kampanije

“Za tiste, ki želijo svetu podariti žarek sonca”

Klanovci tržaškega stega 3-4 smo se letos odločili za pripravo zahtevnega potovalnega tabora. Ni prvič, ko si zadamo velik cilj: lansko leto smo po sledih nenasilja in pričevanj o vojnih grozotah prehodili pot med Sarajevom in Mostarjem in letos pozimi smo sredi snežnega neurja prehodili gozdove okoli Ojstrnika. Za poletni potovalni tabor pa smo se odločili za nov izziv: odšli smo v Kampanijo, deželo južne Italije, o kateri vse bolj pogosto slišimo samo grde glasove: smeti, kriminal, onesnaženost. Odločili smo, da bomo ravno v tej deželi iskali lepe plati, lepe osebe in da se bomo tu - preko služenja - tudi mi sami razdajali.

Ob tej misli smo tudi kot geslo tabora izbrali stavek “... za tiste, ki želijo svetu podariti žarek sonca”!

Nočni vlak nas je peljal iz Trsta do mesteca Cava dei Tirreni, med Neapljem in Salerno. Od tu smo začeli našo pot in se še isti dan povzpeli na vrh hriba Monte Avvocata, od koder se nam je odprl čudovit pogled na vso amalfijsko obalo. Postavili smo šotore na krásni razgledni točki

zopet povzpeli, mimo slovitega mesteca Ravello do hriba Santa Maria dei Monti. Zopet krasen pogled, krasen sončni zaton, krasen skavtski večer. Pot nas je na-

četrt, temveč v zloglasno Scampio.

Celo leto smo namreč v Trstu v centru San Martino al Campo, ki ga vodi don Mario Vatta, spozna-

slednji dan peljala po grebenu doline nad Amalfijem (Valle delle Ferriere), v kateri so v času Amalfijske pomorske republike delovale dve papirnici in ena železarna, od katerih so danes vidni samo ostanki. Sredi te čudovite narave, slapov, potokov in veličastnih pogledov na morje smo preživeli še eno noč, naslednji dan pa smo se zvečer spustili v Amalfi, kjer smo prenočili v skavtskem sedežu.

vali realnost brezdomstva, revščine in tako imenovane “nove revščine”. Revščina namreč danes ni več samo tista v Afriki, temveč se je zelo približala naši vsakdanjosti. Delovna negotovost, kriza družine in finančna kriza vse več ljudi rinejo na cesto. To se dogaja v Trstu, toliko bolj pa v Neaplju. Obstaja pa še en dodaten faktor, ki v Neaplju (in v vsej južni Italiji) dodatno zapleta problem revščine: to je kriminalna organizacija - camorra. Odločili smo, da bomo spoznali ravno to realnost in da jo bomo skušali razumeti. Med taborom smo zato brali Savianovo knjigo Gomorra, ter življenjepis skavtskega duhovnika don Peppina Diane, ki ga je Camorra usmrtila leta 1994, ker je preveč glasno nastopal proti ekonomski, socialni in politični oblasti kriminala v Kampaniji.

V Scampii smo živeli v Casa Arcobaleno - Mavrični hiši, ki so jo Bratje krščanskih šol ustanovili, da bi dali mladostnikom možnost solanjanja in zdravega druženja, da bi, skratka, pokazali, da se v Scampii lahko živi drugače. Scampia je velika četrt (150.000

prebivalcev), ki so jo zgradili v '60. letih in v katero so se ljudje večinoma nezakonito naselili po potresu, ki je zajel južno Italijo leta 1980. Gre za grdo četrt, polno ogromnih, sivih, umazanih in na pol zapuščenih palač. Smeti so vsepovsod in nikjer ni videti nobenega normalnega zbirališča mladih, nobenega trga, lokala. Prevladuje vtis totalne moralne in socialne praznine. V taki sivini je camorra našla idealen teren za svoje kriminalne posle in je tako Scampio spremenila v največji trg droge v južni Evropi.

Sredi te navidezne pustote smo spoznali realnost ljudi, ki želijo s svojim življenjem pokazati, da je življenje lahko drugačno, da ni edina možna pot do dela tista, ki pelje v kriminal. Sprejel nas je brat Enrico, ki nam je v dneh v Scampii stalno stal ob strani in nam v skupnih pogovorih razlagal tamkajšnje življenje. Naše služenje se je dogajalo v različnih realnostih: nekateri od nas smo se igrali z otroki iz neapeljskih in romskih družin, ki jih sestre

zbirajo, da ne bi preživljali dneve prepuščeni samim sebi na cesti. Drugi so služili v majhni skupnosti psihiatričnih bolnikov. Tretji so pa ostali v Casa Arcobaleno in čistili vrt okoli hiše. Srečali smo se tudi z drugimi pričevalci: s psihiatrom, dr. Di Petta, ki vodi center za odvisnosti v Scampii, s socialno delavko, ki dela s psihiatričnimi bolniki, s sestrami. Skratka, slišali in videli smo ogromno oseb, ki so nas s svojim zgledom pretresle in nam močno dokazale, kako je resničen Baden-Powellov stavek “išči veselje v tem, da daruješ veselje bližnjemu”.

Tabor v Kampaniji predstavlja zagotovo za vse nas udeležence zelo močno izkušnjo. Seveda nisimo šli tako daleč od doma, da bi skušali reševati Scampio. Šli smo, da bi videli, da bi se naučili odpreti oči nad tudi tako zapleteni realnostmi, da bi premagovali brezbrižnost, ki danes vse bolj prevladuje v mladih. Cilj takih velikih izzivov je pa vedno isti: da se mlad človek vrne v svoj kraj, bolj bogat in bolj moder in da si na podlagi tega zaviha rokave in dan za dnem dela, da bi svoj košček zemlje pustil lepši, kot ga je dobil.

Veseli Gams

in si čisto po skavtsko skuhalo večerjo na plinskih gorilnikih. Naslednji dan smo se spustili do morja, v mesto Maiori, nato se pa

Tu se je prva polovica tabora končala. Naslednji dan smo se namreč z avtobusom peljali v Neapelj, a ne v katerokoli mestno

novomašnega gesla *Kadarkoli te kličem, me slišiš in povečaš moč moji duši*. Besedilo je prispeval Leon Oblak, uglasbitev pa je delo Mateja Kavčiča. Slovesnosti nove in srebrne maše sta pomembni zlasti za nas tolminske župljane, saj smo se nanju pripravljali z duhovnim in telesnim delom (z molitvijo, s petdnevni celodnevni čiščenjem pred Najsvetejšim, z obnovo podružnične cerkve, s pletenjem vencev, krasitvijo, peko, pevskimi vajami zborov, z vajami pritkovalcev...). Oboje nas je vzgajalo, utrjevalo in krepilo v osebnem izkustvu srečanja z Bogom, hkrati pa smo čutili, da ohranjamo dostojanstvo človeka, skupnost, da sledimo Poti, Resnici in Življenju.

Marta Rutar

TOLMIN Iz naših župnij

Na punk rock holiday ali na srebrno mašo?

Letošnje poletje je pretresljivo (tresla so se le tla pod nogami) zaznamovalo naš Tolmin, saj smo po množičnem Metalcampu gostili še Punk Rock Holiday, oboje je bilo tudi medijsko privlačno in odmevno. Še večja zanimivost je, da sta se oba festivala ujemala z dvema res velikima dogodkoma, in sicer s praznovanjem nove maše Gašperja Lipuščka v juliju in srebrne Silvestra Čibeja na župnijski praznik “rožnico” (Marijino vnebovzetje) v avgustu. A za tale dva ni izvedela tujina, še manj Slovenija, zato se prebujata puntarski duh, ki bi rad prehitel zamujeni vlak verske medijske pozornosti. Pri sv. maši 15. 8. ob 10. uri smo Tolminci, srebrnomaš-

nikovi domači in drugi obiskovalci delili praznično zanesečnost z duhovno bogatim srebrnomašnikom Silvestrom. Ubrano smo se odzivali njegovi besedi in petju, saj se ni dovolil zmeti od zdravstvenih težav. Na naša plodna tla so padle tudi misli iz njegove pridige, da verniki pričakujemo popolne duhovnike, vendar je nepopolnost človeška lastnost. Jubilant je skromno priznal, da je jezen, ker je neroden, a vesel, da ni padel. Pretresljivo izkušnjo sprejetega križa nam je namesto pisca Silvestra Čibeja posredoval tolminski župnik Damijan Bajec. Zahvalo dveh župnijskih predstavnikov in izročeno darilo slavljenca je župnijski pevski zbor pospremil z glasbeno noviteto iz srebrnomašnikovega

OPČINE Praznovanje farnega zavetnika

Versko in kulturno bogat Jernejev teden

O penska župnijska skupnost prireja okrog 24. avgusta že tradicionalni Jernejev teden oz. pestro paleto kulturnih in predvsem verskih dogodkov, ki spremljajo praznovanje vaškega zavetnika.

Za glasbeni uvod so že v soboto, 20. avgusta, poskrbeli v prvi vrsti domači organisti David Lenisa, Vinko Skerlavaj in Niko Trenoto. Zadnja dva sta se udeležila poletnega orgelskega seminarja v režiji ZCPZ v Dolenjskih Toplicah. Kot že vrsto let ga je tudi letos vodil ljubljanski stolni organist, prof. Gregor Klančič, ki je sobotno glasbeno srečanje končal z izvedbo donečih Fanfar Jacquesa-Nicolasa Lemmensa. Zelo dobrodošle so bile tudi pevске točke: oblikovala sta jih baritonist Marjan Skerlavaj in sopranistka Renata Vereš, ki je v duetu z Vinkom Skerlavajem zapela odlomek iz rekviema slavnega skladatelja svetovno znanih muzikalov, Andrewa Lloydja Webbra. Večer se je nato nadaljeval v Zinkovem domu, kjer je do nedelje, 4. septembra, na ogled razstava, ki je nastala v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in je posvečena Bari Remecu, eni največjih slovenskih izseljeniških slikark, ob 20-letnici njene smrti. Avtorica razstave, Helena Janežič, je na odprtju povedala, da želi postavitev opozoriti javnost predvsem na ilustratorski opus Bare Remec, ki je večinoma dopolnjeval besedne umetnine svaka, dr. Tineta Debeljaka, s katerim sta tesno sodelovala že doma in nato v Argentini.

Višek Jernejevega tedna je bil že naslednjega dne, v nedeljo, 21.

avgusta, ko so se openski verniki zbrali pri slovesnem bogoslužju in procesiji okrog cerkve, ki ju je vodil župnik, g. Franc Pohajač. V ponedeljek pa se nekateri pogumneži kljub hudi vročini, ki je zaznamovala drugo polovico avgusta, niso odpovedali pohodu po Jernejevih poteh, ki so se vile po večini po senčnih stezah. Dan zatem je domača cerkev imela v gosteh nov glasbeni dogodek, koncert sopranistke Dane Furlani in organista Benedetta Sestana, ki je podpisal tudi nekaj izvedenih skladb.

Na sam god sv. Jerneja, v sredo, 24. avgusta, pa so se v božjem hramu na Opčinah pri dvojezični sv. maši zbrali slovenski in italijanski župljani, ki so se priporočili svojemu patronu, kar bodo lahko počeli še naprej, predvsem po zaslugi požrtvovalnega gospoda župnika, ki je za priložnost pripravil lično podobico z detajlom glavnega oltarja na prvi strani, na katerem je upodobljen sv. Jernej, v notranjosti sta slovenska in italijanska različica odlomka iz Janezovega evangelija, ki omenja srečanje med Jezusom in Jernejem, na hrbtni pa še prošnja k openskemu zavetniku. Sledila je družabnost v večernem hladu košatih lip in kostanja, ki kraljuje za cerkvijo, kjer so se mali in veliki še dolgo zadržali ob lepo obloženih mizah in prijetnem klepetu.

Jernejev teden je drugo jutro, 25. avgusta, sklenilo romanje openskih faranov do božjepotne Marijine cerkve na Zaplazu, kjer je dobil svoj oltar mladi slovenski mučenec bl. Alojzij Grozde.

AL

Ob 15-letnici smrti

Topel spomin na sestro Mihelangelo

Koliko je vredno, če imajo roke čuteče srce in če ima srce darežljive roke. S. Mihelangel

Letos je minilo 15 let, ko se je v večnost preselila s. Mihelangelo, Marijina sestra. Kako ponosni smo, da smo jo poznali, bili deležni njene tople besede in njenega zgleda živeti za druge. Pred 33 leti je s pomočjo sodelavcev in italijanskih prijateljev skupnosti DUM z g. Robertom Revelantom na letovanje v Lignano peljala slovenske bolnike in invalide. Vse od takrat nas več kot 50 vsako leto preživlja čudovite trenutke povezanosti in skupaj gradimo prijateljstvo. Vsega tega ne bi bilo, če tega dela ne bi začela in ga tako skrbno načrtovala prav s. Mihelangelo. Takrat še v Lignano, zdaj že

nekaj let v Bibioneju. Želimo nadaljevati njeno delo, ki ga je tudi z vašo nesebično pomočjo začela že pred mnogimi leti. Ja, ona še živi, živi v naših srcih, živi ned nami, ker verujemo, da je prav ona zvesta priprošnjica pri Bogu za vse nas. Želimo se zahvaliti vsem dobrotnikom, tako iz zamejstva kakor tudi domačim, za pomoč, ki smo jo bili od vas deležni v vseh teh letih prav mi vaši - naši slovenski prijatelji. Z mnogimi so se stakle močne prijateljske vezi. Naj nas še naprej povezuje ona, ki nam je bila velik zgled Božje ljubezni. Prav naša povezanost je živ dokaz njenih besed, ki še danes dokazujejo njeno pristnost - samo ljubezen ostane.

Slovenski prijatelji (Renata Štrmole)

26. avgusta je umrl kardinal Alojzij Ambrožič

“Bil je markantna osebnost, velik Slovenec!”

Po hudi boleznii je v petek, 26. avgusta, umrl slovenski kard. Alojzij Ambrožič, nekdanji nadškof v Torontu v Kanadi. Pogreb je bil v sredo v stolnici cerkvi v Torontu.

Izjava kardinala Franca Rodeta

Ob smrti gospoda kardinala Ambrožiča se z globokim spoštovanjem priklonim njegovemu spominu, v hvaležnosti za vse, kar je naredil za Cerkev in kot nadškof v Torontu za prepoznavnost Slovenije v svetu.

Kardinal Ambrožič je bil nedvomno ena od markantnih osebnosti v času pontifikata Janeza Pavla II. Kljub temu da je slovenska skupnost v multietničnem Torontu med manjšimi, ga je papež izbral za nadškofa zaradi njegove zvestobe katoliškemu nauku, zavze-manju za ohranitev katoliških sol in sploh za vidnejšo navzočnost Cerkve v kanadski javnosti.

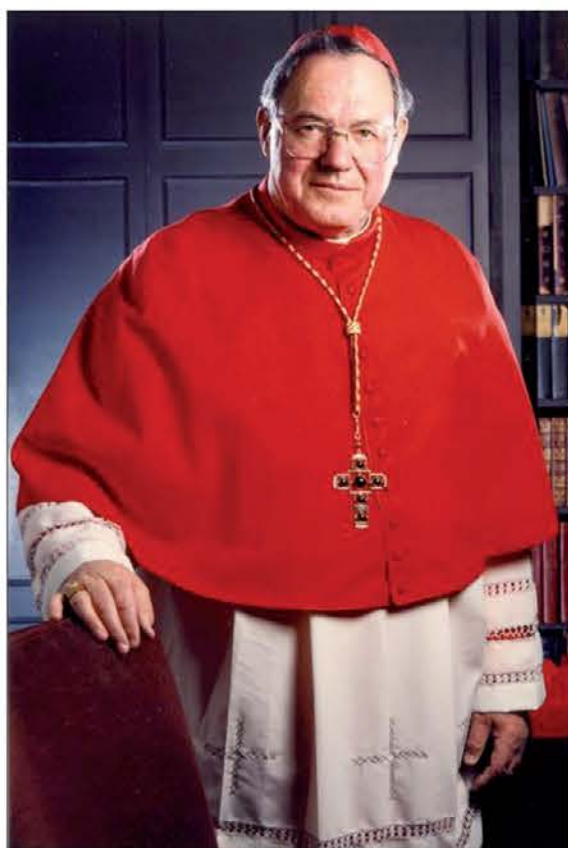
Pokojni kardinal Ambrožič se je po svojem prihodu v novo domovino leta 1948 hitro in uspešno vključil v anglosaški kulturni svet, kar se je odražalo v njegovem perfektnem obvladavanju vseh subtilnosti Shakespearjevega jezika, pragmatičnem pogledu na svet in značilnem britanskem smislu za humor. Nikoli ni pozabil na svoje slovenske korenine. Z zanimanjem in ljubeznijo je spremljal slovensko pot v samo-

stojnost in jo z vsem srcem podpiral. Da nas je Kanada priznala že 15. januarja 1992, dosti prej kot Združene države Amerike, je gotovo tudi njegova zasluga. Ob razglasitvi samostojne slovenske države je v tedniku Družina objavil eno najlepših in najbolj navdušenih izjav, kar jih je prišlo iz tujine. Katoliška Cerkev, Kanada in Slovenija s ponosom in hvaležnostjo gledajo na zvestega in premočrtnega človeka in kristjana, kar je bil nadškof in kardinal Ambrožič.

Izjava nadškofa Antona Stresa

Ko se torontska nadškofija v Kanadi s hvaležnostjo poslavlja od svojega nekdanjega nadškofa kardinala Alojzija Ambrožiča, se ga s hvaležnostjo spominja tudi ljubljanska nadškofija in celotna Cerkev na Slovenskem. Rojen v župniji Dobrova v ljubljanski nadškofiji je kot 15-letnik moral pred totalitarnim komu-

nizmom ob koncu 2. svetovne vojne zapustiti domovino, saj je

ostal brez doma in domače hiše. Postal je duhovnik torontske nadškofije in se dejavno vključil v kanadsko cerkveno življenje. Užival je polno zaupanje papeža

Janeza Pavla II., ki ga je leta 1990 postavil na čelo najpomembnejše kanadske škofije in ga leta 1998 imenoval tudi za kardinala. Vrhunec njegovega pastoralnega delovanja je bil nadvse uspešen svetovni dan mladih v Torontu leta 2002, katerega se je zadnjič udeležil tudi papež Janez Pavel II. Kardinal Ambrožič si je prizadeval za poglobitev krščanske duhovnosti med duhovniki in verniki ter uditvev pripadnosti Katoliški Cerkvi in njenim temeljnim vrednotam. Katoliška Cerkev v Sloveniji in državljani Slovenije se ga bomo spominjali zaradi njegove neomajne slovenske narodne zavednosti, ki jo je ohranjal pri vseh svojih visokih službah v Cerkvi in Kanadi. Z velikim zanimanjem je spremljal dogajanja v domovini, ki jo je pogosto obiskoval, posebej pa se je zanjo zavzel ob osamosvojitvi, ko je uporabil ves svoj vpliv ter javno in odmevno nastopal v podporo slovenske samostojnosti. Bog naj mu bo bogat plačnik!

Življenjepis
Kardinal Alojzij Ambrožič se je rodil 27. januarja 1930 v Gabrjah v župniji Dobrova pri Ljubljani kot drugi od sedmih otrok. Po osnovni šoli v Dobrovi je obiskoval gimnazijo v Ljubljani. Maja leta 1945 se je družina umaknila na Koroško, leta 1948 pa v Torontu v Kanado. Gimnazijo je končal v begunskem taborišču v Špitalu, bogoslovje pa v semenišču sv. Avguština (St. Augustine's Seminary) v Torontu v Kanadi, kjer je bil 4. junija 1955 posvečen v duhovnika. Novo mašo je imel v tamkajšnji slovenski župniji Marije Pomagaj.

Prvi dve leti je služboval kot kaplan v župniji sv. Terezije v Port Colbornu in kot profesor latinščine na St. Augustine's Seminary, nato pa je med letoma 1957 in 1960 študiral v Rimu na Papeški univerzi sv. Tomaža Akvinskega (Angelicum) in na Papeškem bibličnem inštitutu, kjer je opravil licenco iz teologije in bibličnih ved. Po vrnitvi v Kanado je bil profesor Svetega pisma v semenišču, leta 1967 pa je nadaljeval študij v Würzburgu v Nemčiji, kjer je dosegel doktorat iz teologije. Po opravljenem doktoratu je leta 1970 postal profesor in je do leta 1976 predaval novozavežno eksegezo na Teološki šoli v Torontu (Toronto School of Theology), hkrati pa je bil med letoma 1971 in 1976 tudi dekan v semenišču sv. Avguština. Od leta 1971 do 1975 je bil član nadškofijskega senata duhovnikov. Kot duhovnik in kot škof je vodil številne duhovne obnove po Kanadi in Avstriji.

Za pomožnega škofa v Torontu je bil imenovan 26. marca 1976. Škofovsko posvečenje je prejel 27. maja 1976 v torontski stolnici sv. Mihaela. Za škofovsko geslo si je izbral stavek: "Jezus je Gospod". Bil je odgovoren za osrednji del nadškofije Torontu ter za etnične skupnosti in župnije. Kot član Komisije za katoliško vzgojo pri Kanadski škofovski konferenci je sodeloval pri potrjevanju programov za verski pouk po katoliških gimnazijah. V šolskem letu 1984-85 je obiskal vseh 43 katoliških gimnazij v nadškofiji z namenom okrepitev in podpreti programe verskega pouka. Neposredno je sodeloval tudi pri reviziji kanadskega izvoda Katekizma Katoliške Cerkve. Bil je eden od štirih kanadskih škofov, ki so leta 1990 v Rimu sodelovali na 8. rednem zasedanju Sinode škofov o vzgoji duhovnikov. Sveti sedež

ga je imenoval tudi za enega izmed delegatov na 9. rednem zasedanju Sinode škofov o Bogu posvečenem življenju.

Papež Janez Pavel II. ga je 22. maja 1986 imenoval za nadškofa pomočnika v Torontu, vodenje nadškofije pa je prevzel 17. marca 1990. Leta 1991 je ustanovil nadškofijski urad za mladinsko pastoralo z namenom prenoviti obstoječe mladinske skupine ter razviti duhovne in socialne programe za mlade. V času njegovega opravljanja nadškofovske službe je Torontu leta 2002 gostil Svetovni dan mladih. Kot torontski nadškof je bil član Teološke komisije in skupine za pastoralo pri Kanadski škofovski konferenci, opravljal pa je tudi službo predsednika Komisije za mi-

grante. Papež Janez Pavel II. je nadškofa Ambrožiča 18. januarja 1998 imenoval za kardinala, kardinalski klobuk pa mu je uradno podelil 21. februarja 1998 in dodelil titularno cerkev sv. Marcelina in Petra. Po smrti Janeza Pavla II. je kardinal Ambrožič sodeloval pri volitvah novega papeža, 16. decembra 2006 pa se je zaradi doseženega 75. leta starosti odpovedal nadškofiji. Kardinal Ambrožič je (bil) član vatikanskih Kongregacij za vzhodne Cerkve, za bogoslužje in disciplino zakramentov ter za kler; član Papeških svetov za pastoralo migrantov in priseljencev in za kulturo; Sveta kardinalov za preučevanje organizacijskih in ekonomskih problemov Svetega sedeža.

Kratki

Romanje na Barbano

V ponedeljek, 29. avgusta 2011, jo potekalo vsakoletno romanje slovenskih župnij goriške nadškofije in tržaške škofije v romarsko svetišče na Barbani pri Gradežu. Ob 10. uri je bila v romarski cerkvi ura molitve za duhovne poklice, ob 11. uri pa je mariborski nadškof msgr. dr. Marijan Turnšek vodil somaševanje ob asistenci sedmih duhovnikov. Nadškof je svojo homilijo osredotočil na temo romanja. Življenje je romanje, zato se je potrebno vedno znova premakniti, potruditi, očistiti notranjost, skupaj z drugimi graditi skupnost, se vaditi v sprejemanju drugih, predvsem pa razumeti, da nas Bog potrebuje predvsem zato, da na romanju razglašamo Njegovo dobroto do vseh ljudi. Še posebej potrebujemo duhovne poklice, ki bodo še naprej posvečevali ta svet - predvsem s pomočjo zakramentov. V moči te hrane pa bomo vsi lahko drug drugega klicali na romanje v Božjo smer in se na poti drug drugega blagoslovljali... Sklep romarskega shoda je bil ob 14.30 z molitvijo rožnega venca in petimi litanijami Matere Božje.

G. Mirko Butkovič župnik v Števerjanu

Ob koncu poletja vsako leto v goriški nadškofiji objavijo premostitve duhovnikov; tokrat so dali v javnost novico, da bo odslej župnik v Števerjanu g. Mirko Butkovič, ki je doslej deloval v Krmini, tudi v prihodnje pa bo skrbel za slovenske vernike na Subidi. Za župnika v Šlovincu je bil imenovan g. Bruno Sandrin, na njegovo dosedanjo župnijo sv. Jožefa v Tržiču pa prihaja g. Fulvio Ostroman.

Ko fobije postanejo realnost Sprejmite državo, ki ste si jo izbrali

Neprijetno se počutite, če vam pošlje pismo nekdo, ki ga ne poznate, vsaj jaz imam takšen problem. Prav tako se neprijetno počutite, če kdo nekaj napačno tolmači, kar kdo napiše ali pa si stvar razlaga po svoje. Iznemaden sem bil, ko mi je iz državnega kabineta, s katerim sploh nimam nobenega stika ali kakršne koli povezave, prišlo pismo. Nekdo je pač prebral tisti moj članek o fobijah, in ker ga je članek nagovoril, mi je poslal misli, ki jih je javno sporočil priseljencem premier Avstralije, mr. Kevin Ruud. Mogoče bo zanimivo tudi še za koga. Takole piše:

To je to, ali vam odgovarja ali pa ne. Sit sem tega, ko naš narod skrbi, da nismo slučajno užalili nekaterih posameznikov in njihove kulture. Od terorističnega napada na Bali do danes smo priče vala patriotizma, ki prihaja od večine Avstralcev.

Ta kultura je zgrajena v 200 in več letih z muko in trudom in je zmaga milijonov mož in žena v iskanju svobode. Govorimo angleško in ne špansko, libanonsko, arabsko, kitajsko, japonsko ali kateri drug jezik. To pomeni, da, če želite biti tu, se naučite naš jezik!

Večina Avstralcev veruje v Boga. To ni neka krščanska desna orientacija, niti ni to politično vsil-

jevanje, to je dejstvo, ker so ta narod, kar se vidi iz dokumentov, utemeljili možje in žene krščanske vere in krščanskih načel. Zato je razumljivo, da se krščanska obeležja nahajajo na zidovih naših sol. Če je Bog za vas žalitev, predlagam, da si izberete kak drug del sveta za vaš dom.

Dopuščamo vam vašo vero in ne sprašujemo, zakaj vanjo verujete. Od vas pa zahtevamo, da spoštujete tudi vi našo vero in da živite z nami v harmoniji, miru in ljubezni.

To je naša domovina, naša zemlja pa tudi naš stil življenja in dopuščamo vam, da v tem uživate.

Ampak, če se ne boste nehali pritoževati, protestirati in ogrozati našo zastavo, našo čast, našo krščansko vero in način življenja, vam srčno priporočamo, da izkoristite drugo veliko svobodo, ki jo imajo Avstralci, to je svoboda, da zapustite našo deželo. Če ste tu nesrečni - odidite! Noben vas ni prisilil, da ste prišli k nam. Sami ste zahtevali, da vas sprejmemo. Torej, sprejmite državo, ki ste si jo sami izbrali.

Mr. Kevin Ruud, premier Avstralije

PS. Avstralija je daleč, misli tamkajšnjega premierja pa so lahko tudi nam blizu, le zakaj bi jih ne poznali?

Ambrož Kodolja

Tukaj

so zares nebesa bližja!

Svete Višarje.

Odkrijte čarobni svet, kjer se narava in duh

stapljata v čudovito doživetje.

Spoznajte, kako enostavno je priti semkaj, dovolj je stopiti v kabino žičnice.

ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)

Ob državni cesti št.13

Vsak dan od 11. junija do 11. septembra.

Sobote in nedelje:

17./18. september, 24./25. september, 1./2. oktober.

Urnik:

delavniki 9.00 - 17.15 • prazniki 8.30 - 18.15

ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urnik Svetih Maš

Delavniki: 10.00 - 11.00 - 12.00

Nedelje in prazniki: 10.00 - 11.00 - 12.00 - 15.00

PROMOTUR

Monte Lusari

FRIULI VENEZIA GIULIA

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085
www.promotur.org

Kratke

Mladinski dom / Šola za šalo

V ponedeljek, 29. avgusta, se je v Mladinskem domu v sklopu Poletnosti 2011 pričela predšola za osnovnošolce z imenom Šola za šalo. Na prvi izvedbi se je zbrala skupina otrok, ki so se začeli, malo za šalo in malo zares, pripravljati na novo šolsko leto. Po dolgem poletnem premoru jih novim šolskim izzivom naproti spremlja in nanje pripravlja vzgojiteljica Martina Šolc. Da bi bil začetek čim bolj

prijeten, je prvi dan potekal v sproščenem vzdušju, saj je Martina pripravila zanimive in zabavne didaktične igre. Med jezikovno delavnico slovenščine so tako na igriv način urili svoje govorne sposobnosti in se obenem naučili novih besed ter lepega izražanja. V terek je bila na vrsti matematika. Teden se je nato nadaljeval z delavnicami italijanščine in angleščine.

Letošnje Poletnosti se bodo sklenile prihodnji teden s Šolo za šalo, ki se bo nadaljevala, in s pripravo na vstop v srednjo šolo, ki je namenjena vsem dijakom prvega razreda nižje srednje šole. Vodstvo Mladinskega obvešča tudi, da bo v sredo, 7. septembra, ob 18.30 na sedežu v ul. Don Bosco 60 uvodno informacijsko srečanje za vse starše gojencev pošolskega pouka. Še so možni vpisi. Informacije dobite na 334 1243766 ali 328 3155040.

ZCPZ prireja orgelski tečaj

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica bo jeseni priredilo orgelski tečaj, namenjen začetnikom in tudi izkušenim orglarjem. V ta namen prirejajo od 30. avgusta do 3. septembra uvod v tečaj, kjer bo lahko vsakdo, začetnik ali že izkušen organist, poskusil to glasbilo pod vodstvom profesorja Mirka Butkoviča. Lekcije bodo individualne in bodo potekale v cerkvi sv. Leopolda v Krminu po eno uro na dan, od torika do sobote. Urnik po dogovoru. Za prijavo in pojasnila pokličite prof. Butkoviča na 333-4140364 oz. pišite na elektronsko pošto mirkobutkovic@yahoo.it. Prispevek za tečaj znaša 40 evrov na osebo.

Koncert baročne komorne glasbe na Subidi

V cerkvi na Subidi v Krminu bo v nedeljo, 4. septembra, ob 11. uri (po sveti maši) koncert baročne komorne glasbe. Izvajalci: Marjetka Luznik-sopran, flavta, Mirjam Pahor-alt, Doris Kodolja-flavta, Eva Dolinšek-čembalo, David Šuligoj-kontrabas. Izvajali bodo dela baročnih skladateljev: Vivaldi, Händel, Locatelli, Sweelinck in Scarlatti. Prisočno vabljeni!

Ob 80-letnici Silvestra Komela bo spominska razstava v Gorici in Novi Gorici

Letos se spominjamo 80-letnice rojstva slikarja Silvestra Komela, ki se je s svojim bogatim opusom pomembno zapisal v zgodovino slovenskega modernega slikarstva. V petek, 2. septembra, bo ob 18. uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici, ob 20. uri pa v Mestni galeriji Nova Gorica odprtje spominske "čezmejne" razstave Silvester Komel - Zmagoslavje svetlobe. V goriškem Kulturnem domu bodo na ogled zgodnja slikarjeva dela z naslovom Izhodišča in iskanja; v novogoriški galeriji pa bodo na ogled novejša dela Preboj in nagovor. O umetniku in njegovem delu bosta spregovorila umetnostna zgodovinarja dr. Stane Bernik in dr. Milček Komelj.

Spominsko razstavo v goriški in novogoriški galeriji prirejata Kulturni dom Nova Gorica in Kulturni dom Gorica s pokroviteljstvom mestne občine Nova Gorica, goriške občine in pokrajine. Častni pokrovitelj razstave je predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk. Razstava bo odprta do 23. septembra 2011.

Goriški upokojenci / Poklon žrtvam Rižarne in ogled Škedenjskega etnografskega muzeja

Letošnje tradicionalno poletno srečanje goriških upokojencev, ki poteka v obliki izleta in piknika, je imelo za cilj obisk Rižarne pri Sv. Soboti v Trstu in ogled Škedenjskega etnografskega muzeja. V soboto, 6. avgusta, je okrog 10. ure množica 125 goriških upokojencev pripotovala s tremi avtobusi v Trst in se ustavila pred veliko skupino stavb nekdanje tovarne-luščilnice riža, t. i. Rižarne, ki jo je nemški okupator najprej spremenil včasno jetniško taborišče za italijanske vojake, ujetje po 8. septembru 1943, nato pa v policijsko jetniško taborišče, iz katerega so pošiljali zapornike v smrt v Nemčijo, na Poljsko in drugam. Žrtve Rižarne so bili predvsem Židje, partizani, Slovenci, Hrvati in Italijani. Upokojenci so zbrano in spoštljivo prišli do velike ploščadi, kjer je do 1945 stal krematorij, edini v Italiji, v katerega so Nemci metali zapornike. Po položitvi venca pred žalostno obeležje in po poklonu žrtvam so prisotni prisluhnili besedam dveh vodnikov, ki sta dovolj izčrpnost govorila o grozotah, ki so se tam dogajale. Po ogledu "celice smrti", 17 celic in drugih prostorov ter zgodovinske razstave so avtobusi peljali udeležence v Škedenj, kjer so si poleg Doma Jakoba Ukmarja ogledali Etnografski muzej, ki je nastal leta 1975 po zaslugi gospoda Dušana Jakomina z namenom, da se ohrani to, kar so delali naši predniki. Muzej hrani v majhnih prostorih veliko dragocenih eksponatov, od nekdanje kuhinjske sobe in pohištva, peči za peko odličnega kruha, ki so ga delale in hodile peš prodajat v Trst tako imenovane "krušarice", do raznih vrst orodja, posode, dragocenih narodnih noš itd. Popoldne je bilo na programu ob obilnem obedu družabno srečanje ob glasbi, petju in rajanju ter bogatem srečelovu v velikem pokritem prostoru v restavraciji Al mulin Norbedo pri Koprju. / (ed)

Pevski teden Mladinskega pevskega zbora Emil Komel

Nepozabna izkušnja malih pevcev na Gorenjskem

Otroci Mladinskega zbora Emil Komel so doživeli še eno nepozabno izkušnjo. Pevski teden, ki je letos potekal od 24. do 28. avgusta v Domu duhovnih vaj sv. Jožefa na Brezjah, je namreč povsem uspel.

Kot nam je povedala dirigentka prof. Damijana Čevdek Jug, so se tokrat imeli izjemno lepo, saj so imeli v udobnem domu na razpolago tri krasne učilnice, primerne prostore in lepo zunanje igrišče. "Pri franciškovih sestrah, ki vodijo dom ter so nas zelo tople sprejele in tudi pogostile, je bilo res krasno". V tem lepem kraju in v prijetnem vzdušju so veliko peli. "Od 8.30 do 12.30 so bile na sporedu pevske vaje".

Poltretjo uro so potekale skupne vaje, nato pa še ločene vaje za posamezne glasove. Tudi popoldne so otroci izmenično vadili petje in kitaro. Delavnico kitare, nad katero so bili vsi fantje - in ne samo - zelo navdušeni, je vodila prof. Marja Feinig ob pomoči mladega Antona Konca Lorenzuttija.

Prav poseben dan so imeli v četrtek, 25. avgusta, ko je glasbeni šoli Emil Komel v soorganizaciji Združenjem cerkvenih pevskih zborov Gorica uspelo prirediti tečaj z vokalistko Nino Kompare Volasko. V jutranjih urah je otroke uvajala v sprostitvev, nato v dihal-

no in vokalno tehniko v skupini. Kot nam je povedala dirigentka Damijana, so nato razdelili male pevce na šest manjših skupin, pač glede na njihove vokalne sposob-

no in vokalno tehniko v skupini. Enaindvajset otrok se je tokrat ukvarjalo s pravim, čistim - ne le terčnim - dvoglasjem. Damijana: "Letos smo izbrali precej zborčkom".

poseben način dotaknilo tudi mašnika, ki se je otrokom in mentorjem izrecno zahvalil. Tik pred slovesom je zborček poklonil staršem in drugim prisotnim še

Foto DPD

nosti in težave; na tak način je Nina Kompare Volasko delala z njimi na bolj poglobljen način in tudi individualno. "To je bila prekrasna izkušnja, saj gre za odlično pedagoginjo, ki zna razložiti tudi najtežje prehode z ustreznimi besedami in primeri. Zelo jasno in čudovito dela tudi z otroki, ki so jo pozorno poslušali in naravnost 'srkali' njene besede. Sama je bila zelo navdušena nad skupino in posameznimi pevci; izrazila je željo, da bi se jeseni vrnila in še delala z

cerkvenih skladb, ki jih mladinski zbori povečini le malo izvajajo. Peli smo celo Orlanda di Lassa in polifonsko glasbo, ki so jo radi in dobro sprejeli".

Kot je že tradicija, je zadnja dva dneva preživel z zborčkom ravnatelj prof. Silvan Kerševan, ki se je - skupno z zvesto korepetitorko Daljo Vodice - lahko veselil dosežkov obetavnih pevcev. Ubrano petje se je v nedeljo, 28. avgusta, ob popoldanski maši v baziliki Marije pomagaj, ki so se je udeležili tudi starši otrok, na

krajši nastop, iskren prikaz uspešno opravljenega dela ter hkrati uigrane in usklajene skupine; dirigentka se je ob koncu še enkrat zahvalila sestram in animatorkam Ivani, Tini in Nadi, ki jim z živahnimi otroki res ni manjkalo dela. Kakšni pa so naslednji izzivi, smo vprašali dirigentko. "Izdati nameravamo zgoščenko z najlepšimi skladbami iz zadnjih let. To je posebna želja našega ravnatelja, ki pravi, da moramo krasne glaslove odličnih malih pevcev posneti, preden se spremenijo"... / DD

Poletno središče Štandrež

Mlečna cesta za domišljijski vzlet s postankom v šolskih klopih

Po prazniku Marijinega vnebovzetja se ob tihi šolski stavbi OŠ Fran Erjavec v Štandrežu spet oglašajo razposajeni otroški glasovi. Že vrsto let namreč prireja župnija sv. Andreja apostola v sodelovanju z domačimi kulturnimi in športnimi društvi ter rajonskim svetom, pa tudi društvom sKultura, če nanese priložnost, poletno središče Štandrež, namenjeno predvsem otrokom, ki obiskujejo štandreško slovensko šolo. Počitniški dopoldnevi v družbi živahnih vrstnikov so se začeli v sredo, 17. avgusta, in bodo trajali štiri tedne, do 9. septembra, ko bo šolsko leto že pred vrati. Prav na ta pomembni stik s šolskim delom se v sproščenem vzdušju pripravljajo obiskovalci središča, saj se vsak dan, kljub letošnji res tropski avgustovski vročini, pridno spoprijemajo z jezikovnimi vajami in matematičnimi zankami. Porazdeljeni so kot

ki so že doma marljivo opravili vse naloženo, rešujejo naloge, ki jim jih dodeljujejo brhka dekleta, Nikol Kerpan, ki vodi delo v središču, Beatrice Cijan in Greta Zavadlav, katerim se je pridružila vrsta mladih dijakov in dijakinj, Alessandro Toso, Matej

Marjan Breščak, redno prihaja na ogled, kako poteka "letovanje na vasi". Živahne neugnance obiskuje tudi domači župnik, g. dekan Karel Bolčina.

Vezna nit letošnjega središča je Mlečna cesta, zato je tema delavnic odkrivanje prostranega

Foto DP

Zavadlav, Enrico Schincariol, Adam Nanut, Manuel Manfreda, Jurij Faggiani, Thomas Tabai, Michela Manfreda, Valentina Cijan, Alessia Peressini in Martina Delisanti, ki jim pomagajo pri delu z živahnimi otroki. Ti seveda najbolj uživajo, ko po približno dveh jutranjih urah spravijo obdelane liste v mapice in stečejo na dvorišče poslopja, v katerem ima sedež rajonski svet, in tam v veseli družini pojedjo malico, za katero kot vsa leta skrbi rajonski svet, pripravljajo pa jo dobro poznani vaški market. Predsednik rajonskega sveta,

vesolja. Prav zaradi tega bo cilj ene izmed ekskurzij tržaški observatorij. Tudi bistrina soške struge je že pritegnila otroško pozornost. Člana Šilca, izkušena kajakaša Bojan in Robert Makuc, sta otroke pospremila po brzicah 'hčere planin', tako da so še sami okusili radoživo vznemirjenje, ki ga prinaša izkušnja po rečnih tokovih. Z vodnimi igrami pa se bodo srečali, ko se bodo šli ohladiti v goriški bazen. Tudi pametni in sloki konji so vzbudili njihovo radovednost, saj so prejšnji teden šli do konjušnice La Remuda v Pevmi. V naslednjih

dneh bodo šli pogledat, kakšne so naloge civilne zaščite, čakajo pa jih tudi izleti v hribe in čudovito srečanje s pisanostjo lahkokrilih metuljev. V novi kuhinji pod funkcionalno zgrajeno 'lopo' v župnijskem vrtu so se z gospema Joano in Anico "šetali in kretali" med lonci, kuhalicami, pečico ... ter pekli priljubljene pizze in sladke piškote. Seveda so prišli na vrsto tudi nogometaji, ki so se borili za žogo pri društvu Juventina. Prejšnji petek so vsi prisluhnili pravljici ... o zvezdi, seveda!

Otroci - drugi teden jih je bilo okoli dvajset, za naslednja dva pa jih pričakujejo okrog štiri-deset - prihajajo ob 7.45-8.30 in odhajajo ob 13.00. Od 8.45 do 10.15 so na vrsti 'učne ure', ki pač zahtevajo zbranost, mirno sedenje v klopi ..., potem pa se listi, svinčniki ... umaknejo in nastopi čas za raznolike delavnice - morda bodo ob koncu središča pripravili razstavo izdelkov -, in za družabne in skupinske igre, ki jih imajo mladi navihanci najraje. Takrat se pomešajo najmlajši z malce večjimi in ... razigranost radoživo prednjači. Kot so nam povedali, ko smo jih obiskali, se imajo v središču lepo, ker se zabavajo, kot je dejal Kevin, ki je v lanskem šolskem letu zapustil osnovno šolo in ga čaka sedaj 'malo višja učenost', ali pa, ker 'delajo' naloge, kot se je izrazil Victor, ali, ker se brezskrbno igrajo, kot je odkrito priznala Liza. Zadnji teden bo zato najbolj lušno, saj bodo spravili knjige in zvezke v kot ter se ves dopoldan igrali, da si bodo pridobili dovolj energije za srečen začetek šolskega leta, ki je, žal, že pred durmi!

POGOVOR Simon Peter Leban o Svetovnem dnevu mladih

"Papež nam je zaupal zahtevno nalogo nove evangelizacije"

Pod geslom "Ukoreninjenje in sezidani v Jezusu Kristusu, trdni v veri" (Kol 2,7) je od 16. do 21. avgusta potekal v Španiji Svetovni dan mladih (SDM). O dogodku smo se pogovorili s Simonom Petrom Lebanom, mladim goriškim skavtskim voditeljem in študentom fizike v Trstu, ki se je udeležil tega prav posebnega in nepozabnega romanja.

Si se že kdaj udeležil SDM-ja?

Ne, prvič. Sem pa bil na svetovnem Jamboreeju (London) leta 2007 in na Roverwayu (Islandija) leta 2009.

Kako si se pripravil na letošnji dogodek?

No, organizacija je pripravila dve pripravljalni srečanja, na katerih smo se udeleženci spoznali. Osebo sem se pa tudi duhovno pripravil na "romanje", in sicer s prošnjo, da bi mi Gospod utrdil vero in da bi postal zares njegova priča med mladimi.

S kom si se odpravil v Španijo?

Odpravil sem se z društvom SKAM oz. s koprsko škofijo.

Kako so potekali dnevi s to skupino?

Na našem avtobusu (Slovenija 4) je bilo 54 udeležencev (večinoma iz Primorske in škofjedijske klasične gimnazije v Vipavi in Šentvidu) in dva duhovna voditelja. Vodja avtobusa je bil g. Tone Česen. Vseh Slovencev pa je bilo okrog 800. Udeležencem SKAM-a moramo še prišteti frančiškovo in salezijansko mladino ter skavte (ZSKSS).

Udeleženci avtobusov Slovenija 2 in Slovenija 4

V skupini sem se zelo dobro znašel, čeprav na začetku nisem poznal skoraj nikogar (no, nekaj znanih obrazov je bilo, saj smo imeli skupni pripravni). Kolikor je meni znano, ni bilo na SDM-ju nobenega drugega zamejca. Odpravili smo se v Španijo in se na poti ustavili v Barceloni. Potovali smo ponoči, tako da smo imeli cel dan za ogled mesta. Sprehajali smo se po skupinicah, si ogledovali mestno središče, muzeje in cerkve. Seveda smo se tudi kopali. Ob 22. uri pa smo imeli vsi

Slovenski skavti; levo spodaj, pod veliko zastavo, Simon Peter

slovenski verniki skupno sveto mašo, nakar smo odpotovali vsak v svojo škofijo, kjer smo preživeli dneve po škofijah. Mi smo bili z avtobu-

som Slovenija 2 (Štajerci) v škofiji Ciudad Real v Campo de Criptana, ki je znan predvsem po mlinih, s katerimi se je boril Don Kihot. Sprejele so nas gostoljubne družine. Po dvojicah ali trojicah smo bili nameščeni po družinah, ki so nam poleg ležišča nudile tudi hrano in skrbele za naše dobro počutje. V teh dneh smo odkrivali prijetno mesto, njihove običaje in navade ter kuhinjo. Prostovoljci so pripravili izvrsten program, tako da smo skupaj z Venezuelci lahko res okusili španski

način življenja (siesta, kopaanje, procesije s kipi po mestnih ulicah, druženje, ponočevanje do poznih ur). Španci imajo drugačen način

življenja, saj podnevi pretežno počivajo ali se kopajo, življenje pa se prične po 20. uri in traja pozno v noč. Imeli smo tudi kateheze, češčenje, obisk bližnjega mesta Alcazar (dekanijski dan), v nedeljo pa skupinsko sveto mašo (škofijski dan), ki se je je udeležilo več kot 10.000 vernikov. S težkim srcem smo v ponedeljek

zapustili družine in se odpravili v El Escorial, kjer smo bili nameščeni v dne, ko smo bili v Madridu.

Ko ni bilo uradnih slovesnosti, smo imeli prosti čas, da smo si lahko ogledali prestolnico (muzeje, cerkve, stadion, mestno središče - skoraj vse je bilo zastoj za romarje); poleg tega smo imeli tudi možnost udeležbe na festivalu mladih (koncerti, gledališke igre, musicali, predavanja, srečanja, ki so jih organizirale skupine iz vsega sveta). Zjutraj smo imeli Slovenici katehezo s škofom Jurijem Bizjakom in sveto mašo. Nazaj grede smo si ogledali Lurd.

Katerih srečanj s papežem si se udeležil? Katera so te najbolj zaznamovala?

Udeležil sem se vseh srečanj: otvoritvene maše v sredo (vodil jo je kardinal), papeževga sprejema v četrtek, križevga pota v petek, vigilije v soboto in slovesne maše v nedeljo. Najbolj sta me nagovorila križev pot, saj so križ nosile skupine mladih, ki so pravi križ izkusile v svojem življenju (npr. nekdanji mamilaši, žrtve atentata, verski preganjenci iz raznih držav sveta...) in seveda vigilija, ki smo jo preživeli v nevihti.

/ dalje na str. 15
Danijel Devetak

Spomin na umetnika Franceta Goršeta Odšel je pred 25 leti

Petindvajset let je že minilo od smrti umetnika in velikega človeka Franceta Goršeta. V spominu imam veličasten pogreb, ki se je vil skozi Sveče. Lepa, doživljaj pogrebna sv. maša, velika množica pogrebcev; v sprevedu je izstopala številna duhovščina. Goršetova neomajna vera v Boga in vrednote je bila potrjena. Slovesa so se udeležili rojaki iz Koroške, Goriške, Tržaške in domovine, tiste domovine, ki jo je tako ljubil. Tako doživljanje občutiš le enkrat, ostane ti v srcu, ko stopaš pod mogočno drevo, pod katerim si razpravljaj in kramljaj s prijatelji z umetnikom; tokrat pa slišiš le ptičje petje v pozdrav in šelestenje listov; vse se pretvori v melanholično melodijo. V spominu imam uro molitve ob njegovi krsti. Ženo sva se hvaležna in počaščena odzvala zadnji želji umetnika, ki je izbral njemu ljube ljudi, ki so ga vedno spoštovali in cenili, da so z molitvijo ob odprti krsti molili za njegovo dušo in ga še zadnjič počastili. V lepem zelenem parku pred nje-

govo galerijo stojijo kipi velikih mož, katerim se je pridružil tudi sam. Tam stojijo kot nema priča Koroške. Veliki ljudje, umetniki, znanstveniki in narodni buditelji, ki so jo ustvarjali, jo oplajali in v njej živeli.

Pokojni je v krsti ležal prav tam v svoji galeriji, ki je bila neko letošnje poletno soboto nabito polna. Na povabilo organizatorjev in gospe prof. Alenke Inzko-Weber smo se zbrali prijatelji iz vseh krajev. Pohiteli smo na to srečanje, da bi obudili in oživili spomine na pokojnega umetnika. Bilo je že marsikaj zapisanega in mnogo povedanega; rad pa bi poudaril, kar je lepo povedala tudi gospa prof. Marinka Inzko, in sicer Goršetovo energijo in voljo do življenja in ustvarjanja. Kljub vsem življenjskim težavam je ob svojem 75.

letu kupil na Koroškem domačijo, jo predelal v atelje, v katerem je ustvarjal, in v galerijo, kjer je razstavljal. Tam je živel in snoval svoja dela; to so bili pravi podvigi, polni energije in moči, ki bi jih marsikdo moral vzeti za

Andrej Kosič, France Gorše

vzglede, kaj lahko človek naredi in ustvari tudi v ne več mladih letih. Oplajal je Koroško in jo obogatil; na nas, ki smo ga obiskovali, je pranašal ljubezen do

stvarstva, do umetnosti in prinašal vero v ustvarjalno življenje tudi v starosti. Želel sem biti prisoten na odprtju velike razstave, ki je bila že pripravljena v Kostanjevici ob Krki, v slovenskih Benetkah.

To je bilo že v davnem letu 1972. Prišel sem na prizorišče v bližino galerije. Vse je bilo mirno, nikjer ni bilo nikogar, začuden sem se ozrl naokrog, a nikjer ni bilo nobenega. V ozki stranski ulici nasproti galerije sem ugledal ženo. Stopil sem bliže in vprašal po galeriji in razstavi. Zelo na kratko mi je rekla: "Je ne bo, jaz ne vem nič". Nato sem izvedel, da so razstavo prepovedali. Takratne oblasti so prepovedale odprti že postavljeno razstavo! To so bili časi, za dogodke katerih se danes nihče ne da odgovoriti; še zmeraj se samo sprenevedajo. Umetnik je proti koncu svojega življenja le imel zadoščenje ob postavitvi lepih in odmevnih razstav v domovini, in sicer v Ljubljani, pa še v Gorici in Trstu.

Naj mirno počiva na pokopališču v Svečah.

Obvestila

Slovenska knjižnica D. Feigel, ki ima sedež na Verdijevem korzu, sporoča, da je od ponedeljka, 29. avgusta 2011, odprta po novem urniku: od ponedeljka do petka: od 10.00 do 18.00. Hkrati obvešča, da bo tudi v Gorici Knjižnica pod krošnjami, in sicer na notranjem dvorišču Kbcetra, od 30. avgusta do 3. septembra 2011. V senci magnolijs in palm bo možno branje knjig in časopisov po tem programu: Čas za listanje: od torika do petka med 15. in 19. uro in v soboto dopoldne. Spremljevalni dogodki pa so ali bodo obsegali še: glasno branje z Luiso Gergolet (Zgodbe s poti, 31. avgusta); 1. septembra: o prehrani v sodelovanju z ZTT; 2. septembra: Mizica, pogrnji se, pravljica z lutkami, nastopa Anže Virant; 3. septembra: bralna glasba v živo, na kitaro igra Maja Pahor. Če bo slabo vreme, bo program potekal v prostorih knjižnice.

V sklopu letošnjega mednarodnega literarnega festivala Vilenica prireja Združenje Ex Border ob podpori KB1909 v torek, 6. septembra, na vrtu Kbcetra na Verdijevem korzu 51 (če bo slabo vreme pa v Tumovi dvorani), ob 19. uri, večer poezije kot predokus Vilenice. Gosta bosta pesnika Aleksander Peršolja in Francesco Tomada, ki bosta prebirala svoja dela. Besedna umetnika bo predstavil naš odgovorni urednik Jurij Paljk, ki je, kot znano, tudi sam pesnik. Kulturnemu programu bo sledil aperitiv v Qubik Baru. Isti dan bodo predstavili tudi letošnji Praznik kulture (Festa della Cultura) z naslovom "Alla fine", ki bo od 17. do 20. novembra v Gorici.

V prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici je prosto stanovanje pribl. 90 kv. metrov. Zainteresirani naj predstavijo prošnjo na upravi Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Darovi

Za Zavod Sv. Družine: ob 32. obletnici smrti drage tete s. Ahacije Kacin darujeta Marija in Metka 100 evrov.

Ob srebrni poroki darujeta

Anastasia in Piero z Vrha 1.200 evrov za CRO iz Aviana.

Cestitke

Spet je štorjka v Števerjan prispele, saj sta Evelin in Gianni za lepo novico poskrbela. Patrik je bratca dobil, odslej se bo Luka z njim na dvorišču podil. Z njimi se veselimo mi z Bukovja vsi ter jim želimo sreče, zdravja in veliko prespanih noči!

Sožalje

Ob izgubi dragega očeta Alberta izrekamo Adrianu in svojcem občuteno sožalje vsi iz pisarne Peric & Drufovka.

Ob slovesu dragega očeta Alberta Perica izreka osebje Zadruga Goriška Mohorjeva sinu Adrianu in svojcem občuteno sožalje.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 2.9.2011 do 8.9.2011)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www. radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob sobotah, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored: **Petek, 2. septembra** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Nedelja, 4. septembra (vodi Ezio Gognach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 5. septembra (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti in humor.

Torek, 6. septembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 7. septembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Na tečajih je topleje kot nekoč - Izbor melodij.

Četrtek, 8. septembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti in praktični nasveti.

V Kulturnem centru Lojze Bratuž 6 za eno... razstavo / Trinajsta izvedba

V soboto, 27. avgusta 2011, je bilo v galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž ob prisotnosti številnih ljubiteljev fotografije odprta trinajsta izvedba skupinske fotografske razstave šestih fotoklubov iz goriške pokrajine z naslovom 6 za eno... razstavo. Letos so fotografski klubi, ki jih združuje Koordinacijski odbor Združenja fotoklubov Goriške pokrajine, izbrali kot skupno tematico Priposedbo. Pri razstavi sodelujejo: Circolo fotografico "Castrum" iz Gradeža, "Circolo Fotografico Isontino" iz Gorice, fotoklub "Il Torrione" iz Romansa, Fotoklub "Skupina 75" iz Gorice, Gruppo Fotografico "Lo scam-

bio" iz Gorice ter Fotoclub Lucinico. Tudi letos sodeluje kot gost Fotoklub Nova Gorica. Po pozdravu predsednice Kulturnega centra Lojze Bratuž Franke Žgavec je koordinator fotoklubov Giovanni Viola predstavil letošnjo razstavo. Pozdravili pa so še Adriano Locci, deželni predstavnik italijanskega združenja fotografov FIAF-a (Federazione italiana associazioni fotografiche), goriška prefektinja dr. Maria Augusta Marrosu ter pokrajinski odbornik dr. Federico Portelli. Razstava bo na ogled od 9. septembra, od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. Do 16. septembra pa bo ogled možen ob prireditvah ali po domeni.

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il progetto è realizzato da Provincie di Gorizia e finanziato da Regione Friul Vignesie Julie, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Deželna Furlanija Juljska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

provincia di gorizia
provincie di gurize
pokrajina gorica

www.cronacheisontine.it

Cronache Isontine

Cronichis Lisuntinis - Posoška kronika

Ali so nizkocenovne počitnice izvedljive? Seveda so!

Vacanze low cost? Certo che sì!

Poletje je čas za sprostitev in zaslužene počitnice tako za delavce kot tudi za dijake in študente. V obdobju ekonomske krize, v katerem se trenutno nahajamo, pa je denarja za potovanja vedno manj. Zaradi tega smo se odločili, da vprašamo štiri študente, kako so si letos organizirali poletno letovanje, saj ravno skromne študentske finance silijo k uporabi fantazije in improvizacije. »Pri načrtovanju katerih koli počitnic imamo dve predpostavki: dobro ceno in destinacijo, kjer je možna zabava. Zaradi tega smo se letos odločili za devetdnevne počitnice na Pagu,« je povedala devetnajstletna Anida, ki se je s štirimi prijateljicami odpravila na Hrvaški otok z avtomobilom, saj so si tako med sabo razdelile stroške. »Potovanje smo same načrtovale, za najem stanovanja pa smo se obrnile na znano slovensko potovalno agencijo, ki nam je poleg stanovanja priskrbelo avtobusni prevoz do raznih »diskačev« in plaž. V stanovanju pa smo si same vse kuhale in pripravljale, tako da so nas nepozabne počitnice stale v celoti približno 400 evrov na osebo,« je še dodala Anida. Iste potovalne agencije so se poslužili tudi šestnajstletna Laura in njeni prijatelji. Njim pa je agencija priskrbelo vse od prevoza do prenočišča: »Trajekt nas je peljal iz Benetk do otoka Krk, kjer smo preživeli čudovit teden. Odločili smo se, da se obrnemo na agencijo, ker je le-ta predstavljala neke vrste gotovost za naše starše,« je povedala Laura in nadaljevala: »Prenočevali smo v stanovanju, ki smo ga koristili tudi za kosilo in večerjo, saj smo tako prihranili veliko denarja. Vsega skupaj smo namreč odšteli približno 300 evrov.« Vsi mladi pa se ne odločajo za agencijo. Štiriindvajsetletnega Danieleja smo namreč zmotili ravno pred odhodom v Barcelono: »Počitnice smo si s prijatelji začrtali popolnoma sami. Vse rezervacije smo opravili preko spleta, od letalske karte do prenočišča v hotelu v samem središču Barcelone. Za letalo in šest nočitev bo vsak od nas odšteli približno 400 evrov, čeprav bi lahko marsikaj prihranili, če bi se za izlet ne odločili v zadnjem trenutku.« Tudi dvajsetletni Michele je za počitnice poskrbel sam: »S prijatelji smo preživeli tri noči v Amsterdamu, eno pa v Bruslju. Potovanje smo prilagodili cenovnim zahtevam, tako da smo se z nizkocenovnim letalom najprej odpravili iz Benetk v Charleroi, od tam pa z vlakom nadaljevali pot do nizozemske prestolnice,« je povedal Michele. »Tudi hostel smo rezervirali preko spletnega portala hostelworld.com, ki je za študente odličen vir za organizacijo poceni počitnic,« je še dodal Michele, ki je za celotno potovanje potrošil približno 450 evrov.

In un periodo di crisi economica com'è quello che stiamo attraversando ora, il denaro a disposizione per viaggi e vacanze è sempre più scarso. Proprio per questo motivo abbiamo chiesto a quattro studenti come hanno organizzato le loro vacanze estive, visto che le modeste disponibilità finanziarie stimolano i giovani a affinare l'ingegno e far uso della fantasia e dell'improvvisazione nel progettare i loro viaggi low cost.

I cent agns dal 'Seminari minôr di Gurize

I cent'anni del Seminario minore di Gorizia

Cuant che al è biel timp, il soreli si spi-ele su lis grandis parêts di veri, inceant e sflandorant ator ator. Come se, e nol è propi il cās, al fos necessari riclamà la atenzion sul edific che invezit, za di bessòl, si impon ae viste, jessint cussi maestòs e parsore di une culine. In di di vuè, come che a disin lis tabelis di indicazion, chē e je la sede innomade e di ecelence de università. Nol è tant facil capì che cent agns indaùr chē specie di cjistiel al jere il 'Seminari minôr di Gurize che, stant che al è stât finit ai 10 di Avost dal 1911, al à a pene finit cent agns. Come che al dis il san-rocâr Vanni Feresin, za ae fin dal '800 si veve pensât di fâlu sù. La incarghe dal progjet e fo dade a Anselm Werner, un benedetin dal convent stirian di Seckau. Tal 1908 si scomençà a meti in vore il progjet. Su la culine che e je tra San Roc, di une bande, e lis verdis culinis vuè in Slovenie, di chē altre, al tacà a fâsi sù un palaç che al veve la plante a forme di letare E (inizial de peraule Eucarestie). In grazie dai siei 139 me-

tris di lungjece e 53 di altece, al veve di diventà un dai simbui di Gurize. Inte Primevere dal 1910 la strutture e fo finide, comprendude la tor cuntune cròs dorade su la ponte. L'an dopo, tal 1911, a forin ultimâts i finiments e lis cuvieriduris di dut il palaç, e ai 10 di Avost - une date ricuardade chest an ancje de secolâr Sagre di Sant Roc - al fo inaugurât il 'Seminari Minôr. La storie e il destin a àn volût che il sflandôr dal palaç al duràs pòc: vie pe vuere grande il 'Seminari al subi grancj dams e i siei internis a vignirin convertits di corse in ospedâl de Cròs Rosse. Chest, però, al è stât dome un cjapitul doloròs de sò storie, parcè che subit dopo il palaç al tornà a diventà la strutture pensade tal imprim, ven a stâi un 'seminari. Ae fin al è diventât un puest dulà che si ufris un altri gjenar di formazion, chē ai zovin universitaris. E cuissà, tal futùr dal 'Seminari, a cjavâl tra Gurize e la Europe, tropis altris pagjinis di storie che a restin di scrivi.

Nelle giornate serene i raggi del sole si riflettono sulle sue pareti moderne e vetrate, abbagliando e illuminando tutt'attorno. Come se fosse necessario richiamare l'attenzione del passante sull'imponente edificio che già da solo domina la collina. Oggi, e lo spiegano

i tanti cartelli stradali disseminati per la città, è sede universitaria di prestigio e d'eccellenza. Meno facile è intuire che un secolo fa, quello che pare un po' un castello, era invece il Seminario minore di Gorizia, che il 10 agosto 2011 ha compiuto cent'anni dalla sua costruzione.

A Tavagnà cuinte edizion dal concors Estroverso

A Tavagnacco quinta edizione del concorso Estroverso

Il concors Estroverso, nassût di une idee dal Comun di Tavagnà cu l'intent di promovì une politiche di integrazion culturâl valorizant il furlan tant che lenghe letterarie, al è rivât ae cuinte edizion. Ancje chest an a vegin propuestis une schirie di oparis par fruts dai 7 ai 14 agns za publicadis tes lenghis dai Pais de Europe orientâl, par che a sedin voltadis par furlan e par talian. Lis trê lenghis pe edizion dal 2011 a son il sloven, il lituan e l'ongjarès.

Il concors Estroverso, organizzato dal Comune di Tavagnacco, è giunto alla quinta edizione. L'idea di base è quella di tradurre in friulano e in italiano opere per ragazzi tra i 7 e i 14 anni

Lis voris a varan di jessi consegnâts dentri di misdi dai 30 di Novembar li de Segretarie organizative dal premi tal Municipi di Tavagnà. Lis traduzions in lenghe furlane a varan di respità la grafie uficiâl. I lavòrs a saran giudicâts di une comission formade di trê experts par ogni lenghe, dal Sîndic o di un so delegat o dal segretari. Ai sis vincidòrs a laran mil euros ognidun, cu la pussibilitât di ex aequo.

scritte nelle seguenti lingue originali: sloveno, lituano e ungherese. I lavori dovranno pervenire al Municipio di Tavagnacco (tel. 0432 577311) entro le ore 12 del 30 novembre.

Prepustimo se šumenju knjižnih listov

Il piacere della lettura nella "Biblioteca sotto gli alberi"

»Knjižnica pod krošnjami« je ime projekta s področja bralne kulture, ki je pred sedmimi leti uspešno zaživel v Ljubljani. Gre za izvorno zamisel, s katero organizatorji mimoidočim na me-

stnih ulicah ponujajo številne bralne otoke. V prijetni senci mestnih parkov se obiskovalci lahko ustavijo in udobno namestijo na ležalnikih ter si vzamejo čas za branje. Na lesenih policah jim

je na voljo pravzaprav vse od svežega časopisja in revij do bogatega nabora knjig. Pobuda je v letošnjih poletnih mesecih iz Ljubljane priromala tudi na Goriško.

»Knjižnica pod krošnjami« se je letos prvič odvijala od 18. do 31. julija na zelenici pred Mestno hišo v Novi Gorici. Bralni kotiček pod milim nebom so organizatorji popestrili z bogatim programom. Spremnje pobude v obliki otroških delavnic in tematskih srečanj so bile dobro obiskane kljub muhastemu vremenu. Od 30. avgusta do 3. septembra bo »Knjižnica pod krošnjami« prestopila mejo in se preselila v Gorico. Na no-tranjam dvorišču Narodne in študijske knjižnice Damirja Feigla bodo poskrbeli za pester spremljevalni program. Slovensko literaturo bodo predstavili tudi italijanskim obiskovalcem knjižnice. Vzemirno si torej čas za branje in obiščimo »Knjižnico pod krošnjami«!

Dopo essersi svolta nel mese di luglio a Nova Gorica, l'iniziativa itinerante della "Biblioteca sotto gli alberi", volta a incentivare il piacere della lettura negli spazi all'aperto, farà tappa anche a Gorizia dal 30 agosto al 3 settembre nel cortile della Biblioteca slovena Damir Feigel.

Mednarodno skavtsko srečanje Jamboree

Il Jamboree mondiale dello scoutismo

Skavti iz vseh držav se vsaka štiri leta srečajo na enem koncu sveta. Zadnjič je bila na vrsti Velika Britanija, kjer se je rodil ustanovitelj

skavtizma Baden Powell. Letos se je 22. svetovni Jamboree odvijal od 27. julija do 7. avgusta na Švedskem. Jasmin Podveršič se je

s slovensko odpravo udeležila te neverjetne izkušnje.

Koliko vas je bilo na svetovnem skavtskem srečanju Jamboree?

Na letošnjem Jamboreeju je bilo 50 Slovencev in vse skupaj 39.000 udeležencev.

Kako so potekali dnevi?

Vsak dan smo prostovoljci sprejemali od 5.000 do 6.000 ljudi dnevno, jim predstavili igre, jih motivirali in pazili na njihovo splošno dobro počutje. Popoldne smo imeli prosti čas za šport in zabavo. Potem je sledila večerja, kasneje pa žur z glasbo in s plesom.

Kakšna je bila organizacija? Ka-

Gli scout di tutto il mondo si incontrano una volta ogni quattro anni in un raduno mondiale. L'ultimo Jamboree mondiale si è svolto in Gran Bretagna, dove nacque Baden Powell, il fonda-

kšno pa vzdušje?

Organizacija je bila dobra, v glavnem je vse šlo kot po maslu. Vzdušje je bilo čudovito, vsi smo se zabavali, spoznali veliko ljudi in marsikdo se je tudi pozanimal za Slovenijo.

Kaj ti je najbolj ostalo v spominu, ko si se vrnila domov?

Znanje, ki sem ga pridobila v delavnica ročnih spretnosti, spoznavanje drugih kultur, običajev in navad, ogromno motivacije, prijetni trenutki... Najbolj mi je ostal v spominu nasmeh vsake osebe, svetlopolte, temnopolte, tiste na vozičku... Letošnji Jamboree je bil res enkratno doživetje!

tore dello scoutismo. Quest'anno il tradizionale Jamboree ha avuto luogo in Svezia dal 27 luglio al 7 agosto. Jasmin Podveršič ci racconta questa magnifica esperienza vissuta in prima persona.

Tampieste, tamesâts i vignâi da la provincie

Grandine, viticoltura della provincia in ginocchio

Une date maledete e je stade che dai 23 di Lui. Une di -o, par dîle miôr, une gnot- dulà che, ancjemò une volte, i vignâi dai Cueil e dal Lusinc a son stâts tamesâts: come tal lontan 1985, ancje cheste volte vie par la gnot e je rivade une tampiestade che tal zir di pocs minûts e à fiscât raps, fueis e plantis che di li a vareassin vût di dâ, secont i esperts dal setôr, une des miôr vendemis dai ultins agns. E invezit, l'incredibil: intun pâr di minûts la tampieste e à sdrumât i vignâi di Mosse, di Fare e, bande Cormons, ancje di Zegle, di Plessive e di Breçan. Ta chestis areis al è lât pierdût ancje il 100%

de pussibile vendeme: une vere catastrofe naturâl par une tiere dulà che, come in Friûl Orientâl, un dai motôrs de economie locâl e je propi la viticulture. "E je stade sdrumade la viticulture di dut il Cueil, e no dome, di Dolegne a Cormons, di Caprive a Mosse e fin a Fare". Igor Erzetic, de aziende agricole Branko, al à doprât chestis peraulis par descrivi trop grande che e je la disgracie che e à tocjât il setôr agricul in ché gnot terribile: i dams a son grâfs, in dute la Provincie di Gurize si calcole che a sedin diviersis densis di milions di euros. "Qualchidun al à subît dams pe metât

dai vignâi, ma cualchidun al à vût dute la ue fiscade - al continue Erzetic - al è il dam plui grant fat di chestis bandis de tampieste tai ultins agns: tal 1985, di fat, e jere colade une tampiestade fuarte come cheste che però e veve cjapât une zone plui piçule. Se il probleme al è evident pe vendeme di chest an, si à sotliniâ che a puedin jessi problemis ancje par ché dal prossin an, parcè che lis plantis a son stadis tamesadis e, se no si fâs nuie, a puedin vè subît dams che a puartaran indenant par tant timp". Stessis dichiarazioni di bande de aziende Tiare. "Il dam fat al è fûr di misure e dal

sigûr si fasarà sintî su la vendeme di chest an: no dome parcè che i produtôrs a àn vude distrute dute la ue, ma ancje parcè che cui che al à salvade la metât al riscje di vè un prodot di mancual cualitât. Lis fotografii che o vin fat la di dopo de tampiestade a son une vore claris: ancje se a jere passadis un pocj di oris dopo, a jerin ancjemò grumuts di glace ator pai vignâi. Chest al palese che la fuarce de nature e je stade une vore fuarte". Oscar Sturm al conferme: "Inte nestre zone o sin stâts fiscâts de tampieste e no si è salvât nuie: no mi visi di vè mai viodude une ruvine di cheste fate".

Il 23 luglio è ormai una data maledetta. Un giorno, o per meglio dire una notte, che ancora una volta ha messo in ginocchio il mondo vitivinicolo di buona parte del Collio e dell'Isonzo: come nel lontano 1985, infatti, il copione si è ripetuto nelle stesse ore notturne, con la grandine che, come 26 anni fa, ha distrutto in pochi minuti grappoli, fogli e viti che di lì a poche settimane avrebbero dato, a detta di tutti gli esperti del settore, una delle migliori ven-

demmie di sempre. E invece, l'incredibile: sono bastati un paio di minuti di chicchi gelati caduti dal cielo ed i vigneti di Mossa, Fara e delle località Zegla, Plessiva e Brazzano a Cormons sono stati letteralmente rasi al suolo. C'è chi in queste aree ha perso praticamente il 100% del possibile raccolto: una vera e propria catastrofe naturale per un territorio, l'Isonzino, in cui uno dei motori trainanti dell'economia è proprio la viticoltura.

Museu da la Civiltât Contadine di Fare, 30 agns e no ju mostre

Museo della Civiltà Contadina di Farra, 30 anni e non sentirli

Al è un dai museus che a rapresentin miôr il Friûl Orientâl. O fevelin di chel de Civiltât Contadine di Fare, un vèr e propi tesaur de culture de nestre provincie e che juste chest an al finis trentes agns: "Il statût - e spieghe la direttore Chiara Conte - al è stât fat tal 1981, ancje se il museu al è stât viert dodis agns dopo, tal

1993, in gracie de intraprendence dal ex insegnant e assessôr Marino Medeot. Il stabil dulà che si cjate il museu al è une vore plui antic: al è stât fat tai ultins dis agns dal Sietcent". Tantis lis sezions dentri de struture: "Si scomence - e dis la Conte - cun ché su lis stanzis da la cjase, cu la cusine e la cjamar, par scu-

vierzi dopo l'ambient dedicât ai mistirs tipics de civiltât contadine, cuntune part dedicate ae nassite dai credits cooperatîfs e une sezion destinade ai cavalirs: di fat, par volontât dal Imperadôr Carli VI, tal 1726 a Fare e fo vierte une filande, là che cumò si cjate la ex caserme. In efietis i cavalirs a jerin une risorse e une buine jentrade di bêçs pe economie di Fare, che ta chei agns e je crescude e si è insiorade". In di di vuè a son tantis lis scuelis che a vegnin a viodi il Museu: "Cu lis scuelis - e dis la Conte - si fasin une vore di ativitâts. Si fasin ancje diviers laboratoris didatics dulà che si insegne a fâ pituris su stoffe, ogjets in len e in crep, produci il mîl, pipinis di panuç. Une vore preseabii a son propi i lavoruts su platuts di crep e i façolts di tele, gracis ancje al juturi di artesans esperts". Tal periodi estîf il Museu de Civiltât Contadine di Fare al è viert, dome par apontament, il martars, la joibe e il vinars des vot di matine fin a

misdi. Il Museu al propon ancje une schirie di events culturâi: la plui part des manifestazions culturâls che a vegnin fatis a Fare, di fat, si fasin propi ta chest palaç dal Sietcent, che prime al jere stât de famee Strassolt.

Il Museo della Civiltà Contadina di Farra è un vero e proprio gioiello culturale provinciale che quest'anno compie 30 anni esatti: "Lo statuto - spiega infatti la direttrice Chiara Conte - risale al 1981, sebbene poi il museo abbia aperto ufficialmente i battenti nel 1993, grazie all'intraprendenza dell'insegnante ed ex assessore Marino Medeot."

Scrivono / a scrivin / pišejo: Alessio Potocco, Marco Bisiach, Paolo Roseano, Matteo Femia, Tanja Zorzut, Jerica Klanjšček, Vanja Sossou, Albert Voncina.

Collaborano / a colaborin / sodelujeta: Servizio identità linguistiche / Servizi identità linguistiche / Služba za jezikovne identitete, Ufficio stampa / Ufici stampe / Tiskovni urad (Provincia di Gorizia / Provincie di Gurize / Pokrajina Gorica).

Promotori / Promotôrs / Pobudniki: Societât Filologjiche Furlane, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij.

European Master Games

Saranno soprattutto sport a trecentosessanta gradi gli European Master Games, il mega evento globale che sarà ospitato tra il 10 e il 20 settembre da Lignano Sabbiadoro e da 12 località della regione, tra le quali figurano anche Gorizia e Grado. Gli atleti di ben 56 nazioni gareggeranno nelle discipline quali atletica leggera, calcio a 5, beach volley, ciclismo, scherma, tennis e vela.

Camminando camminando

La terza edizione del Festival itinerante internazionale di poesia e musica "Acque di acqua", denominata "Camminando camminando", farà tappa a Basiliano il 31 agosto alle ore 21 presso la Villa Pascolo, per poi proseguire con un'altra tappa a Seeboden (Austria) il 10 settembre e infine concludersi a Redipuglia il 23 settembre. Info: www.culturaglobale.it.

Uva in festa a Cormons

Vie e piazze in festa a Cormons il primo fine settimana di settembre, con un appuntamento che è ormai divenuto un classico. Migliaia di visitatori affollano ogni anno il centro collinare per la Festa dell'uva, promossa dall'amministrazione comunale. Da venerdì 2 a domenica 4 settembre Cormons sarà animata da musica, teatro, eventi artistici, mostre e tante sfiziose proposte enogastronomiche.

Vino e motori 2011

La kermesse motoristica approda nuovamente nel centro collinare dopo un anno di assenza. Organizzata dall'associazione Rally Sport Cormons, la manifestazione, che abbina la spettacolarità delle esibizioni dei piloti alla produzione enologica locale, sarà ospitata domenica 11 settembre dalla zona industriale cormonese. Collaborano all'evento le maggiori scuderie italiane, slovene e austriache.

Avostanis

A Villacaccia di Lestizza, presso l'agriturismo Ai Colonos, è in corso la rassegna Avostanis, giunta alla XX edizione. Con il contributo degli assessorati alla Cultura della Regione, della Provincia di Udine e del Comune di Lestizza, per il 2011 l'associazione culturale Colonos affronta il rapporto tra l'uomo e la macchina. Eventi fino al 6 settembre; info: www.colonos.it.

Regata isontina

Si svolgerà domenica 4 settembre la XXVI Regata isontina, riservata agli appassionati di kayak, canoa e gommone nel tratto dell'Isonzo che si snoda da Salcano a Piedimonte. La manifestazione, organizzata dal Kayak klub Šilec di Gorizia e dal Kayak klub Soške elektrarne di Nova Gorica, rappresenta un appuntamento tradizionale per lo sport transfrontaliero tra Slovenia e Italia.

Kratki

Na 25. Kraški ohceti tudi razstava
Ustvarjalne roke

Kot je že tradicija, gostujejo na Kraški ohceti tudi umetnostni obrtniki iz vrst Slovenskega deželne gospodarskega združenja. V slikoviti lokaciji galerije Kraške hiše razstavljajo svoja najnovejša dela domača kamnoseka Ervin Guštin in Peter Škabar (Kajzer Marmi), njun kolega iz Cerovelj Andrej Mervic, umetnik kamna iz bližnjih Briškov Pavel Hrovatin, izdelovalec lesenih in kamnitih skulptur Marko Milcovich P'c z delavnico v starem Trstu in openska draguljarna Malalan.

Gre za generacijsko bogato skupino, ki se z umetnostno obrtjo ukvarja z različno intenzivnostjo. Kot je znano, samo od tega se ne da živeti in vsi se morajo nujno ukvarjati tudi s komercialno bolj donosnim delom. Za kamnoseke je glavni vir dohodka serijska obdelava kamna, za zlatarje prodaja standardnih dragocenosti. Pa vendar so vsi osebnost zase, ki nas od ene do druge ohceti vedno presenečajo z novimi in izvirnimi stvaritvami.

Razstava Ustvarjalne roke, ki jo je obrtna sekcija SDGZ postavila s prispevkom Deželne komisije za obrt (CRA) FJK, je do nedelje ponujala možnost srečanja in pogovora z omenjenimi mojstri. Od vsega začetka prisotna Draguljarna Malalan prepušča počasi vajeti iz prvega rodu bratov Darka in Petra mladim, Milcovich in Hrovatin nas še naprej izzivata z zdaj uglajenimi, zdaj drznimi inovacijami. Ostali klešejo kamen v glavnem za okrasne predmete in domačo opremo v kraškem stilu, bolj tradicionalno pri bratih Ervinu in Danijelu Guštinu, sodobno uporabno pri Mervicu. Škabar pa predstavlja svoje masivne in plastične predmete in kipe.

Ob odprtju Kraške ohceti in razstave je predsednik Zadruga Naš Kras Edi Kraus pozdravil prisotnost umetnostnih obrtnikov SDGZ in podčrtal pomen, ki ga ta ima pri ohranjanju tradicije, obenem pa predstavlja možnost za uveljavitev mladih.

Festival mladinske ustvarjalnosti na Opčinah/
MOSP in SKK vabita na različne delavnice

Od 29. avgusta do 3. septembra poteka v Finžgarjevem domu na Opčinah Festival mladinske ustvarjalnosti, ki ga že vrsto let prireja mladinski organizaciji MOSP (Mladi v odkrivanju skupnih poti) in SKK (Slovenski kulturni klub). Festival je namenjen predvsem višješolcem, ki se zanimajo za različne oblike ustvarjalnega izražanja in se želijo preizkusiti v kateri izmed ponujenih. Poleg že tradicionalnih gledališke, likovne in novinarske delavnice je letos na voljo tudi novost: delavnica kreativnega pisanja.

Organizaciji MOSP in SKK delujeta v središču mesta Trst in združujeta mlade različnih interesov. Posebnost delavnic, celoletnih tečajev in drugih pobud, ki jih prireja organizaciji, je ta, da prav vse vodijo mladi ustvarjalci pod mentorstvom izkušenih voditeljev, glavni cilj pa je združevanje tržaške mladine ob ohranjanju tradicije in viziji inovacije. Festival mladinske ustvarjalnosti je priložnost, da se vsi tisti, ki se še niso seznanili s pobudami organizacij, поблиže spoznajo z aktivnostmi in dejavnostmi, ki so jim na voljo.

Za gledališko področje je na Festivalu priskrbljeno kar z dvema gledališkima delavnicama. Prvo, ki je namenjena višješolcem, ki obiskujejo bienij, vodita mentorici Maruška Guštin in Patrizia Jurinčič. Z različnimi pristopi raziskujeta gledališko dejavnost in z udeleženci pripravljata krajši prizor. Druga delavnica, namenjena spoznavanju dramske igre, odrskega govora in še marsičesa, je namenjena trieniju višje srednje šole; vodi jo Helena Pertot. Vajeti likovne delavnice je letos prevzela Sara Conestabo, ki bo udeležencem dala vpogled bodisi v t. i. klasične kot tudi inovativnejše tehnike risanja in slikanja. Pri tem jo bodo spremljali izkušeni pedagogi na tem področju. Urednica mladinske priloge Mladike Rast, Julija Berdon, z udeleženci delavnice spoznava novinarski svet: sestavljajo načrt za novo številko Rasti, se posvečajo tehnikom pisanja in spoznavajo delo na terenu. Ne nazadnje naj omenimo novost letošnjega Festivala, in sicer delavnico kreativnega pisanja, koordinacijo katerega je prevzela Julija Berdon. Udeleženci se posvečajo prozi in poeziji v družbi uveljavljenih gostov, ki jim predstavljajo čarobnost pisane besede in jim ponujajo enkratno priložnost, da se v njej tudi preizkusijo. Udeleženci likovne delavnice in delavnice kreativnega pisanja imajo med drugim možnost, da svoje izdelke prijavijo na likovni, fotografski in literarni natečaj, ki ga vsako leto razpiše Mosp in SKK.

V avgustovski pripeki

Pogled z obronka
nad zalivom

Stojim na vrhu hriba v senci črne bora, ob plošči iz betona, na kateri so vrisane strani neba in smeri vetrov. Ob strani dve klopi iz debelih brun samevata v tej popoldanski avgustovski vročini. Večina ljudi se v tem času izogiba sončnim žarkom in se raje zateka v bolj hladne objeme - voda. Moj pogled se spreha po soparni meglici v daljavi, ki se dviga nad morskou gladino na obzorju, in po tem zaspanem mestu v zalivu. Tu se mi na njegovem obrobju zaustavi pogled na dveh betonskih zgradbah, ki ne sodita v okolje, v katero sta postavljeni. Dva betonska kompleksa, ki prav bodeta v očeh; prvi bolj splošen (Melara),

drugi štrleč v nebo (bolnišnica na Katinari). Poleg teh so še drugi manjši objekti na neprimernih mestih (oddajniki na Ferlugih), postavljeni kar sredi hiš v vasi. Ti ne samo kvarijo podobo vasi, pač pa so povzročili še nevarni za zdravje domačinov.

Kaj je navdihovalo tiste ljudi, ki so načrtovali in zgradili te pošastne zgradbe, ki nimajo nič skupnega z bližnjo okolico in s tem predmestjem, v katerem so bile zgrajene. Kako je mogoče, da strokovni ljudje tako nespametno ravnamo z okoljem. Sedaj se pripravljajo načrti za druge objekte, bolj problematične in nevarne; vse samo iz pohlepa po lahkem denarju. Ne iz premišlje-

Pevski seminar ZCPZ 2011
Hudomušni utrinki v verzih

Objavljamo besedilo, ki ga je za četrtkov koncert (11. avgusta) v Hotelu Balnea Dolenjskih Toplic napisala in prebrala prof. Lučka Peterlin Susič. Šlo je za prvi predstavitveni večer, na katerem sta ob otrocih, ki so bili na seminarju, nastopila še brata Jurij in Aleš Lavrenčič, ki sta kot čelist in violinist izvedla ob klavirski spremljavi očeta Hilarija tri živahne skladbe. Solisti Marjan Štrajn, Verena Vereš in Marjan Škerlavaj so nato ob klavirski spremljavi Hilarija Lavrenčiča in Gregorja Klančiča ter klarnetista Marka Štroke zapeli nekaj samospevov. Večer je sklenila Mlajša dekliska pevska skupina Vesela pomlad z Opčin, ki je nastopila pod vodstvom dirigentke Andreje Štucin ter izredne seminarne mentorice Helene Fojkar Zupančič. Naslednjega dne, v petek, 12. avgusta, pa se je letošnji seminar v organizaciji Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta, ki se ga je udeležilo nekaj več kot 120 ljudi, končal z bogato razčlenjenim koncertom. Zaključni večer je najprej oblikovalo šest udeležencev orgelskega tečaja; njihov mentor je bil prof. Gregor Klančič. Med njimi so bili že bolj izkušeni organi-

gnisti, ki so lahko nadgrajevali znanje, in učenci, ki so prvič pristopili h kraljici instrumentov. Med orgelskimi točkami so omenjeni solisti ob spremljavi Vinka Škerlavaja izvedli tri sakralne samospeve. Sledila je sklepna zahvalna maša, ki jo je ob somaševanju domačega kaplana Jeromna in še dveh duhovnikov vodil msgr. Franc Vončina. Na koru je mešani zbor pod vodstvom Helene Fojkar in ob spremljavi Angele Tomanič izvajal Vrabčev troje mašo in ostale pesmi, ki so jih vadili med tednom. Sledil je še krajši končni nastop zborov s posvetnim programom, ki so ga v veži hotela Balnea oblikovali Mlajša dekliska vokalna skupina Vesela pomlad pod vodstvom Helene Fojkar in Andreje Štucin, priložnostni moški zbor pod vodstvom Mirka Ferlana in še mešani zbor, ki je navdušeno zapel dve ponarodeli pesmi Mateja Hubada. Enotensko bivanje v Dolenjskih Toplicah so sklenili v soboto, 13. avgusta.

NEKAJ VTISOV S SEMINARJA

Predvsem je letos stal manj denarja, in to gotovo je vsem všeč. Potem je pa še druga reč, ki se sicer vedno ponavlja, a se le malokdaj poudarja:

nič lepšega ni na tem sveti, kot teden s petjem preživeti daleč od vseh skrbi. Ne briga nas, kaj se godi: če je kje nastal prepri, kje je vojna, kje je mir, če vrednost delnic še kar pada, če princ in Kate se imata rada, če morda stari Berlusconi

Vsak zase je že imel nastop. Ko dirigent je rekel: "Stop"! so basi peli kar naprej, dokler bilo je sape kej. Drugi spet smo brez skrbi peli note, ki jih ni. Pozneje smo postali pridni in rezultati so že vidni. Mirko*** je dal informacijo

Foto Z. Vidau

ga te dni - kot vedno - lomi, če si je novo izbral George Clooney... ne vemo! Kot da smo na Luni. Kaj s tem izgubljal bi čas?! Dirigenti čakajo na nas! So bolj kot oni zanimivi: vsi lepi, mladi, očarljivi. Vsa pozornost, občudovanje je te dni bila le zanje. En mož, en fant in pa dve dami so ukvarjali se z nami. Najmlajša* mlade je učila. Kaj znajo, kmalu bo razkrila. Dekleta so se nastanila v župnišču, kje so z Andrejo naskrivaj vadila... ne vemo, kaj. Spodaj v dvoranah vsi ostali, da bi prepono razgibali, smo sikali in blebetali, dihal, da vsak izdih sprožil je pravi preprih. Ko smo razgibali čeljusti in telovadili z usti, vrat na vse strani vrteli, končno smo lahko zapeli. Uvod zamuditi? Bog ne daj! Razen... Marjan Škerlavaj. Hilarij** odpuščal mu je greh, se šalil in vse spravil v smeh, ker za prepono smeh koristi, pa še za trebuh in obisti. Ko končno note smo imeli, z vsem navdušenjem smo peli, na dirigenta pozabili, vse "piane", pavze povozili.

za boljšo intonacijo: vsak naj violino si nabavi. Pri Kitajcih jih dobimo, pravi. Težje je ubogati Heleno. **** Da ne smemo peti leno, to sprejmemo, to je pravilo. A kaj se bo potem godilo? Z očki morali bi peti, v ustih vroč krompir imeti, jajčno lupino pa v glavi - da resonanca se napravi. Z o-j-i poljubčke pošiljati, s t-ji pa vse popljuvati. Helena je še objubila, da nam izgine kakšna kila, če dihamo prav do trebuha. Pa kaj, ko se tu dobro kuha! Hrane je bogata izbira. Če ne jemo, bo zamera! Le poglejte naokrog, kaj ponuja prvi obrok! Dveh vrst juho, pa krompirčka, zelenjavo, malo sirčka, pa še pašto, njoke, riž, vseeno, kaj si naložiš. Glavna jed nas spravi v krizo: kaj naj prineso na mizo? Opoldne smo vegetarijanci, zvečer nam zadiše piščanci. Za zaključek tri sladice, malo sadja, kos potice, zraven pa, da lepše izgleda, še nekaj kepic sladoleda. Če vraga nam kaj več pokaže, gremo v bazen in na masaže. Če pa se le preveč pozna, pa bomo stradali doma!

Glavno, da smo se sprostiti, se kaj novega naučili, lepo peli, se spočili. Za to se bomo zahvalili še tem, ki jih nismo omenili, pa so se vsak dan trudili, da vse je steklo, kot je prav. Klančiču, da je orgljal pri mašah, organiste učil, v cerkvi dosti ur prebil. Bolj pusto delo je imela potrpežljiva gospa Angela, ki je natančno in pozorno s pianolo krila petje okorno. Urški, da je malčke zaposlila,

jih učila, po vseh nadstropjih jih lovila. In nazadnje, to se ve, hvala odboru, ki skrbi za vse: to so Berta, predsednik Marko in Race. Kaj pa pravijo najmlajši? OTROCI: Mi se pa igramo rajši. Če bi mogli, bi ves dan tekali na tobogan, se gugalni in čofotali, šele opolnoči zaspali. Ker zjutraj starši grejo pet, nas Urška skuša spraviti v red. Mi pa ji belimo lase. Še dobro, da nas malo je! Samo mi smo še ostali, le nam pravijo "ta-mali". Kar nas bilo je prejšnja leta, so zdaj že fantje in dekleta. Nič več ne marajo za nas. Z nami jim je zdaj dolgčas. Ker so letos malo zrasli, mislijo, da so odrasli. Fantje, važni, nagajivi, za deklice so zanimivi. Mi teh skrbi še nismo imeli, zato smo srečni in veseli. Ker ste z nami potrpeli, vam bomo zdaj nekaj zapeli. Zborovodje: *Andreja Štucin (Vesela pomlad), ** Hilarij Lavrenčič (posvetne pesmi), *** Mirko Ferlan (moški zbor), **** Helena Fojkar Zupančič (cerkvene pesmi)

nega zdravega razuma in pogleda na resnične potrebe človeka. S temi mislimi se vračam nazaj v eno od teh hladnih betonskih zgradb, kjer sem resnično občutil

takšen mraz, kot še nikoli prej v življenju. Čeravno sem dolga leta delal vedno na odprtem pod

milim nebom ob vsakem vrenu, tudi ko se je spuščala temperatura globoko pod ničlo. Spominjam se noči in stopnjevanja občutka mraza ob spreminjanju

tonskega stolpu pred nekaj leti. Še omočen od narkoze sem se prebudil, ko me je po celem telesu pretresal drgetajoč mraz, čeravno sem imel na sebi kar dve odeji. Ne spominjam se točno, koliko časa je preteklo, preden se je telo ogrelo in umirilo. Vsekakor takrat sem bil že nekaj časa v bolnišnici sobi skupaj z drugimi bolniki. Z odporom gledam na to sivo štrlečo zgradbo v daljavi, zaradi njene neusklajenosti z okoljem, obenem pa ker me tisti sivi zidovi spominjajo na toliko trpečnih ljudi, ki iščejo rešitev iz položaja, v katerem so se znašli. Ostaja jim samo upanje, da se bo stanje le izboljšalo, zanje, za sorodnike in bližnje, ki prihajajo, a tudi odhajajo; noči pa so dolge v pričakovanju jutra in boljšega počutja, ki ga prinašata spodbudna beseda ob pregledih in obiskih ter pogovor s svojci. Odpravljanje zdravstvenih težav je v rokah ljudi v belem oblaku, ki se sklanja-

jo nad izmučenimi telesi bolnikov pri iskanju učinkovite terapije, ki bi pomagala do ozdravitve. Pomembno je, da obstaja tudi dovolj pozitivne energije v bolniku samem, da premaga bolezenske klice, ki so v njem, ker človeška znanost je učinkovita do neke meje. Od tu naprej pa je odvisno od duševnega razpoloženja bolnika, od vere - upanja, ki ju ima v sebi; do milosti Večnega duha, Očeta stvarstva. On lahko povrne upanje v novo človeka vredno življenje, tako da lahko nadaljuje pot z delom, z ustvarjanjem, za katerega je bil poklican v življenje. Še vedno pripekajoče sonce greje razbeljeno kamenje pod nogami, ko zapuščam kraj šepetanja borov v lahnm južnem vetru, ki pihlja iz razgrete morske gladine v zalivu. Vse je tako tiho kot izumrlo, samo zamolkli udarci kamenja, ki se kotali pod nogami, me spremljajo pri hoji proti vasi. Pavel Vidau

Na 25. Kraški ohceti 800 slovenskih narodnih noš

Vzela sta se nasmejana Martina in Aleš

Prejšnji teden je bilo v kraški vasi tik pod Tabrom nad vse živahno, saj sta se okrog prenovljenega repenskega trga čutila nenavadno vrenje in pozitivna energija. Kot je na nedavni tiskovni konferenci slovesno povedala Vesna Guštin, predsednica kulturnega društva Kraški dom, je letos potekala srebrna obletnica Kraške ohceti. Ta poročna navada že od leta 1968 privablja vsako drugo leto v Repen številne navdušence, ki se ob novoporočencih zabavajo in pripomorejo k res edinstvenemu vzdušju.

Na letošnji srebrni Kraški ohceti, ki je potekala po že ustaljenih tirih, sta se vzela Martina Sossi iz Pulj pri Domju in Aleš Gregori iz Bazovice. Oba sta bila izjemno vesela svoje odločitve, saj so se jima po skoraj devetih letih uresničile dolgo pričakovane sanje. Ob tem dogodku, ki je za vaščane najpomembnejši v celem letu, so si vsi pridno zavijali roka ve in začeli delo. Tako so že teden pred poroko marljivo in pridne roke večjih "starih mačkov" in mladih vaščanov kljub nevdržnim temperaturam postavile slavolok iz borovcev in brina pred Kraško hišo, pred repenskim trgom in na Colu, dekleta pa so jih okrasila s papirnatim cvetjem. Dan pozneje sta predsednika krovnih organizacij Drago Štoka in Rudi Pavšič v Peterlinovi dvorani predala nošo ženi. To je po Aleševih željah sešla gospa Silvana Škabar, ki je podčrtala posebnost ovratnika in pentlje namesto tradicionalne rutice; klobuk je izdelal gospod Pajk iz Ljubljane. Ženinu sta nošo darovali krovni organizaciji, nevesti pa repentarska občina. Tokrat so par Kraške ohceti sprejeli tudi na tržaški pokrajini, kjer so Martini in Alešu čestitali predsednica tržaške pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, podpredsednik Igor Dolenc in predsednik pokrajinskega sveta Mau-

rizio Vidali. Isti dan je skupina Etноплоč, ki jo sestavljajo Aleksander Ipavec, Piero Purini in Matej Špacapan, v lastni režiji priredila koncert na dvorišču Kraške hiše v poklon letošnjemu paru. Uradno praznovanje se je začelo v sredo, 24. avgusta, v Kraški hiši,

mikalo od štedilnika do mize in nazaj, gnetlo mehko testo, ga polnilo z nadevom, zavijalo v obliko štruklja, potopilo v slano vodo in ga nato rezalo ter polilo s sladkim prelivom. Mize so se kar šibile pod težo ogromne količine štrukljev. Zaupali so nam,

Foto Slomedia.it

v Pokrajinskem muzeju pa sta mešana pevska zbor Lipa in Slovenec - Slavec, pri katerih pojeta tudi mladoporočena, oblikovala program "Srečno pot novic in novica". Repenski župan Marko Pisani se je zahvalil domačinom za požrtvovalno delo in vsem pokroviteljem manifestacije, predsednik zadruge Naš Kras Edi Kraus pa je pozdravil prisotne in poudaril simboliko oblačil, ki so že del našega življenja. Slovesnost je uvedel in sklenil domači moški pevski zbor KD Kraški dom pod taktirko Vesne Guštin. Na repenskem placu so od srede do nedelje, 28. avgusta, delovali dobro založeni kioski s hrano in pijačo, v njegovi neposredni bližini pa so lahko obiskovalci v številnih osmicah okusili domače vino in tipičen kraški prigrizek. Po mnenju nekaterih sladokuscev imajo že od nekdaj najboljše kuhane štruklje na placu pri domačem društvu KD Kraški dom. Ker nas je zanimalo, kakšna je priprava te znamenite kraške jedi, smo se po dvorišču prebili do kuhinje, kjer nas je zajel pravi vrvež. Okrog deset izkušenih žena, med katerimi tudi duša te prireditve Vesna Guštin, se je pre-

Foto Slomedia.it

da so za štruklje v dnevih Kraške ohceti porabili okrog štiristo kilogramov moke, skupno pa oddali pet tisoč porcij te znamenite kraške dobrote. V četrtek sta se ženina in nevesta poslovila od ledih stanu; na Colu je bila dekliska neveste Martine, v Repnu pa Aleševa fantovščina. Isti dan so predstavili kamnoseška ročna dela, ki so vse do konca prireditve pod naslovom Ustvarjalne roke umetniških obrtnikov bila razstavljena v prostori galerije Kraške hiše. Kamnite umetnine so delo Evrina Guština s Cola, Paola Hrovatina iz Briščikov, Andree Mervica iz Cerovej, Petra Škabarja družbe Kajzer Marmi in Marca Milchoviča iz Trsta. V galeriji so bile na

ogled tudi unikatne kolekcije draguljev Draguljarne Malalan z Opčin, svoje keramične izdelke pa so razstavljali tudi gojenci združenja I girasoli-onlus.

V petek je bila podokenca pri Komunski šterni, ko je Alešu uspelo splezati po lestvi do Martine, v soboto pa je najprej nastopila folklorna skupina Kellarious iz Sardinije s tržaško skupino Stuleti, nato pa so si številni obiskovalci ogledali še tradicionalni prenos bale s Cola v Kraško hišo. Na težko pričakovano nedeljo je okrog osemsto narodnih noš krenilo izpred Kraške hiše v sprevedu in se preko Cola napotilo do cerkve na Tabru, kjer se je ob desetih začel poročni obred. Vsi so lahko občudovali nevestino obleko, ki je bila do zadnjega dne skrivnost. Sešli sta jo Alma Mauri in Evelina Corradini, Franka Slavec pa je spremljala potek dela in 'stika-

Metka Šinigoj

Darovi

Misijonski krožek Rojan je prejel: za misijonarja Ernesta Saksido (Brazilijska): N. N. 30 evrov; ob 5. obletnici smrti dr. Marka Udoviča daruje žena Marija za akcijo riža otrokom misijonarja patra Pedra Opeke na Madagaskarju 100 evrov.

Ob 5. obletnici smrti dr. Marka Udoviča daruje žena Marija 100 evrov za rojanski cerkveni pevski zbor.

Obvestila

Župnija sv. Jerneja in Društvo slovenskih izobražencev vabita v Zinkov dom na Opčine na ogled razstave ilustratorskega dela slikarke Bari Remec. Razstava, ki jo je za Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani pripravila knjižničarka Helena Janežič, bo odprta do 4. septembra od 17. do 19. ure.

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi

ELIODORO GREGORI

Iskrena hvala msgr. g. Dušanu Jakominu za pogrebni obred in vsem, ki so nam bili ob strani v tem težkem trenutku.

Žena Majda, hči Nataša z Giulianom in Nino ter sin Igor z Alenko

Ob boleči in prezgodnji izgubi dragega očeta

ELIODORA GREGORIJA

sočustvujemo s kolegoma Natašo in Igorjem in njuno mamo Majdo ter z ostalimi svojci in vsem izrekamo iskreno sožalje

UREDNIŠTVO IN UPRAVA NOVEGA GLASA

V Zinkovem domu na Opčinah

Razstava o Bari Remec

Župnija sv. Jerneja apostola in Društvo slovenskih izobražencev sta v soboto, 20. avgusta, priredila v cerkvi na Opčinah koncert organistov in solistov, udeležencev poletnega seminarja, ki ga vsako leto prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Nastopili so Vinko Skerlavaj, Niko Trento, Renata Vereš, Marjan Skerlavaj, David Lenisa in Gregor Klančič s skladbami Pachelbela, A. Vodopivca, Albionija, Jericija, Davida Marie da Bergamo, A. L. Webberja in J. N. Lemmensa.

Po koncertu so na bližnjem Zinkovem domu odprli razstavo o ilustratorici Bari Remec. Bari Remec je doma premalo poznana. Rodila se je 12. januarja 1910 v Ljubljani. Po diplomski slikarske umetnosti na Akademiji v Zagrebu je dve leti je poučevala v Zagrebu, nato pa je dobila zaposlitev v Ljubljani. Kmalu se je uveljavila tudi kot ilustratorica, predvsem v

delih, ki jih je prevajal ali urejal njen svak Tine Debeljak. Razstavo, ki je bila letos spomladi na ogled v NUK-u, je v Zinkovem domu postavila knjižničarka NUK-u Helena Janežič. Razmejena je v tri kronološke sklope: prvi predstavlja čas umetniškega ustvarjanja do začetka druge svetovne vojne, drugi vojno in begunsko obdobje, tretji sklop pa življenje v novem svetu - Argentini. Po brezskrbnosti predvojnih let gledalca presenetita teža in silovitost izkušnje vojne in begunstva, ki po mnogo letih izzveni v daljni argentinski pampi s pridirom indijanske barvitosti. Morda bo prav ilustracija navdih umetnostnim zgodovinarjem, da se lotijo natančnega pregleda del v slovenski in svetovni javnosti premalo poznane slikarke sinjih oči. Razstava v Zinkovem domu je odprta vsak dan do 4. septembra od 17. do 19. ure.

Na Komenskem Krasu in v Braniški dolini

Festival stare glasbe z zanimivimi dogodki

Med 26. avgustom in 4. septembrom na Komenskem Krasu in v Braniški dolini v Sloveniji poteka 'desetdnevje' ob stari ali t. i. zgodnji glasbi z nastopi vrhunskih glasbenikov iz petih evropskih držav. Polona Abram iz Ustvarjalnega središča Abram, ki je nevladni

in neprofitni zavod in organizator festivala, pravi, da ta dogodek predstavlja večji izziv med njihovimi programi, kjer se posvečajo kulturi v vseh njenih razsežnostih, od žive ustvarjalnosti, spoznavanja kulturne dediščine, odnosa do narave in dela na sebi.

V Ustvarjalnem središču Abram

se zavedajo potencialov, ki jih ponujajo posamezna prizorišča v okolici. Njihovi prostori so namreč v srednjeveški vasi Pedrovu blizu gradu Rihemberk, kjer se kraška planota spušča v Braniško dolino. Sama pokrajina je sugestivna. Obenem se ravno v tem okolju ponuja nekaj biseroz kulturne dediščine, ki so jih izbrali kot prizorišča dogodkov znotraj festivala *Dnevi stare glasbe 2011*. Vrednote, ki jih ta glasbena zvrst zastopa, lepo odzvanjajo v arhitekturni dediščini teh krajev. "Načrtno smo izbrali posebna prizorišča, ki izstopajo bodisi po svojem sakralnem pomenu bodisi po svoji umetnostnozgodovinski vrednosti", pravi Abramova.

Polona Abram in sodelavci so pri svojem delu, to je pri vzpodbujanju vsestranske kulturne rasti, pozorni predvsem na to, kaj lahko dobrega naredijo zase in za okolico. Tako pravi Abramova, da lahko ta dogodek postane lepa dopolnilna dejavnost tudi za tiste ponudnike, katerih delo je usmerjeno v turistično promocijo Krasa in Braniške doline. Pravi, da vidi rešitev za uspešno izvajanje

tovrstnih kulturnih dogodkov z vključitvijo domačih podjetnikov in ponudnikov v kakovostno dolgoročno sodelovanje.

Med Poloninimi sodelavci prav gotovo v zgodbi festivala *Dnevi stare glasbe 2011* izstopa domačin, mladi kitarist in lutnjist Bor Zuljan, ki je pred kratkim magistriral na konservatoriju v Ženevi in je pobudnik omenjenega festivala. Tako so pod njegovim umetniškim vodstvom zasnovali program s koncerti, kjer nastopa nekaj znamenitih in nekaj mladih glasbenikov, ki pa že izstopajo v svoji generaciji.

Vrhunec festivala zagotovo predstavlja koncert Španskega kitarista Xaviera Diaza-Latorreja, pedagoga, mojstra za stara brenkala in člana številnih uglednih glasbenih zasedb, v cerkvi sv. Tilha v Svetem pri Komnu. Poleg njega je na festivalu prisotna skupina vrhunskih italijanskih glasbenikov iz zasedbe Ensemble Lucidarium, ki se predstavlja s posebnim repertoarjem

hebrejske glasbe renesančne Evrope - Ars Hebraica. Mladi trio La Pace ponuja italijansko baročno glasbo. V triu nastopa domača violinistka Mojca Gal, sedaj na študiju v Švici,

Španski kitarist Xavier Diaz-Latorre

ki pa se že pojavlja na pomembnih evropskih glasbenih prizoriščih. Prisotna je tudi študijska glasbena skupina Fata la parte, sestavljena iz študentov in pedagogov ženevskega konservatorija. Slavnostno odprtje festivala je bilo v Štanjelu 26. avgusta z mnogimi spremljevalnimi prireditvami, ki so trajale tudi po koncertu skupine Dramsam iz Gorice, ki jo vodi Paolo Cerece. Ob glasbi so zaplesali ple-

salci historičnih plesov iz skupine Compagnie del Bon-tempo.

V desetdnevem dogajanju nastopa šest glasbenih skupin. Koncerte spremljajo razstave,

mojstrska delavnica, raznovrstna glasbena srečanja in pogovori z glasbeniki ter ogledi lokalnih znamenitosti. Med gosti spremljevalnega programa so izdelovalec lutenj Ivo Megherini in lutnjist Borut Novakovič ter kipar Peter Abram.

Festival sta poleg zasebnikov podprli Občina Komen in Mestna občina Nova Gorica, kjer so

veseli, da se je mednarodno poletno kulturno dogajanje razširilo tudi v izvenmestno okolje. "Spremljevalnih vsebin in glasbenikov v festivalu *Dnevi stare glasbe 2011* je ravno prava mera za enotedenski oddih v znamenju kulturno glasbenih, kulnaričnih in izobraževalnih dogodkov", je povedala Polona Abram. Poglejte spletno stran www.abram.si za več svežih informacij in rezervacije vstopnic.

Trio La Pace

Protikrizni dekret - stališče SSO

Italija naj spoštuje vse naše pravice!

Prav gotovo je hvalevredno prizadevanje italijanske politike, tako v vladni večini kot s strani opozicije, da se čim prej reši hudo finančno stanje državnega dolga. Ta cilj je pomemben, zato da se zagotovi italijanskim državljanom in njihovim družinam ter še posebno mlademu rodu mirna in urejena prihodnost. Pri tem pa gre podčrtati nujnost po takih ukrepih, ki so pravični in spoštujejo posebnosti italijanske družbe in njenega ozemlja. Pomemben dejavnik obeh so narodne in jezikovne skupnosti, ki jih Italija priznava v 6. členu (zaščita narodnih in jezikovnih skupnosti) svoje ustave. Pravice narodnih in jezikovnih skupnosti pa spadajo še v 2. (človekove pravice), 3. (enakopravnost) in 5. (upravna avtonomija) člen temeljnih ustavnih načel Republike Italije ter 3. člen statuta Dežele FJK.

Svet slovenskih organizacij zato izraža zaskrbljenost nad določenimi posegi, ki so vključeni v vladni protikrizni dekret, ki ga te dni obravnava italijanski senat. Gre za določila, po katerih bo prizadeta upravna avtonomija manjših pokrajin

in občin. V to skupino uprav pridejo med drugimi v poštevedni goriška in tržaška pokrajina ter kar nekaj občin na Tržaškem, Goriškem in Videmskem. Na področju obeh pokrajin in številnih malih občin živi slovenska narodna skupnost, ki ima v upravnih organih teh ustanov svoje predstavnike. Prav ti predstavniki so temeljno zagotovilo za učinkovito udeležanje narodnih pravic ter uspešen družbeni razvoj. Neupoštevanje te stvarnosti s strani italijanske vlade in parlamenta bi pomenilo hud in krivičen udarec, ki bi utegnil porušiti težko vzpostavljeno ravnovesje političnega in upravnega predstavnitva Slovencev v izvoljenih organih. Pri tem gre še upoštevati dejstvo, da italijanska zaščitna zakonodaja ne predvideva zagotovljenega predstavnitva, ki si ga moramo Slovenci sami izvoliti.

Svet slovenskih organizacij želi podčrtati, da spada problematika krajevnih avtonomij, kjer živimo Slovenci, tudi v mednarodne pogodbe in določila, ki jih je po drugi svetovni vojni sprejela Republika Italija. Gre za londonski Memorandum, za Ozimski spora-

zum, za Okvirno konvencijo za zaščito narodnih skupnosti Sveta Evrope iz leta 1995 (italijanski Parlament jo je ratificiral leta 1997) in za Evropsko listino regionalnih in manjšinskih jezikov (Strasbourg, 1992). Vsi ti dokumenti so tudi omenjeni v zaščitnem zakonu št. 38/2001 (člen 2). Obenem zakon izrecno nasprotuje spreminjanju upravnih meja v škodo slovenski narodni skupnosti (člen 21).

Svet slovenskih organizacij pričakuje, da bo italijanski parlament upošteval omenjeno zakonodajo in specifično Dežele Furlanije Julijske krajine ter njeno statutarno avtonomijo, predvsem kar se tiče področij, kjer živijo narodne in jezikovne skupnosti. Zato je treba upati, da bodo odpravljena določila po krčenju krajevnih avtonomij, kjer te skupnosti živijo.

Svet slovenskih organizacij obenem pričakuje od pristojnih oblasti Republike Slovenije in predvsem njene vlade in zunanjega ministrstva, da bodo na odgovornih mestih opozorili na hude težave, ki bi jih utrpeli Slovenci, če bi stopila v veljavo sedanja določila protikriznega dekreta.

Slovcem v italijanski republiki danes pretijo nove nevarnosti za spreminjanje našega položaja na slabše; še naprej ostaja negotovo financiranje iz italijanskega proračuna, ogrožena ja kakovost delovanja naše edine šole v videmski pokrajini, napovedane so spremembe v ureditvi in tudi ukinitve (občine, pokrajine) tistih lokalnih uprav, v katerih živi slovenska manjšina, negotov je položaj šolnikov in šol s slovenskim učnim jezikom in še marsikaj bi vam lahko naštel. Krovni organizaciji morata biti sposobni, da s svojim aktivnim delovanjem slovenski manjšini v italijanski republiki zagotavljata tisto podporo in zaupanje, ki bo zaustavilo slabšanje položaja manjšine in preprečilo asimilacijske procese. Ne želimo si, da bi nas ovrhali s svojimi nepremišljenimi ravnanji v našem poslanstvu. Slovenska narodna skupnost cenimo vsestransko podporo in pomoč Republike Slovenije, veselilo pa bi nas, če bi ta podpora ostala zanesljiva, stabilna in državotvorna, skratka, v skladu s slovensko zakonodajo in da ne bi prav skozi delovanje Urađa prihajalo "do vnašanja političnih zadržev iz Slovenije", kot opozarjate v svojem stališču in kar se skuša narediti v tem konkretnem primeru z nezakonitim in neupravičenim odtegotovanjem finančnih podpor.

Glede Vašega nasveta, da "bo SSO to rahlo zmanjšanje nedvomno z lahkoto prenesel s končno doseženim povečanim financiranjem z italijanske strani in seveda s prepotrebno racionalizacijo svojega delovanja", pa bi Vas želel spomniti, da smo bili včlanjeni v našo krovno organizacijo vse do demokratizacije Slovenije navajeno racionalnega delovanja, saj smo bili dolga desetletja popolnoma brez finančnih podpor iz matične domovine. Nas želite ponovno vrniti v tiste čase? S spoštovanjem

Dr. Drago Štoka
Predsednik SSO
Trst, 19. avgust 2011

Stališče SSK o vladnih protikriznih ukrepih

Številnim slovenskim upravam grozi izginotje!

Stranka Slovenska skupnost je opravila prve ocene ukrepov protikriznega dekreta italijanske vlade in ocenila njegove učinke. Dekret, ki naj bi prispeval k sanaciji visokega javnega dolga Italije, vsebuje, med drugim, tudi drastične posege v javne uprave ter krajevne avtonomije.

Slovenska skupnost z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da bo napovedana reforma uničujoče posegla po krajevnih avtonomijah, kot so dežele, pokrajine in občine. Predvidena je namreč prepolovitev števila deželnih svetnikov, ukinitve Pokrajine Trst in Gorica, najbolj pa so v nevarnosti manjše občine, ki jih dekret dejansko ukinja. Med temi jih je kar deset, v katerih se izvaja zaščitni zakon! Vse to neposredno zadeva slovensko narodno skupnost v deželi Furlaniji Julijski krajini, kjer Slovenci, še zlasti kjer imamo svoje župane, neposredno upravljamo več občin. Skupaj z njimi pa bi moralo izginiti še veliko število krajevnih upraviteljev, svetnikov in odbornikov v vseh, tudi večjih občinah, pokrajinah in na deželi, kar bo hudo oklestilo raven našega predstavnitva in kakovost upravljanja ozemlja slovenske narodne skupnosti. Hud udarec bo doživel tudi obseg slovenskega predstavnitva v občinskih svetih večjih občin, kot sta Gorica in Trst, v katerih je prav tako predvideno drastično zmanjšanje števila svetnikov in odbornikov. Takšen razplet bi pomenil pravo katastrofo za slovensko narodnostno skupnost, saj predstavlja grobo in drastično kršitev zaščitnega zakona 38/2001, predvsem njegovih členov 21 in 28.

Slovenska skupnost ocenjuje, da so taki posegi krivični do narodnih manjšin, ne upoštevajo 6. člena ustave in kršijo mednarodne dogovore, predvsem Okvirno konvencijo o varstvu narodnih manjšin iz leta 1995, ki jo je italijanski parlament že ratificiral, kakor tudi načela Evropske listine o deželnih ali manjšinskih jezikih iz leta 1992. Ob dejstvu, da je v tehničnem poročilu k dekretu, ki ga je vlada poslala v parlament tudi zapisano, da za zdaj sploh ni mogoče oceniti prihrankov, ki naj bi jih država

iztržila s takim grobim klestenjem demokratičnih organov na lokalni ravni, in še zlasti ob dejstvu, da je glede na ukrepa o črtanju Pokrajine z manj kot 300.000 prebivalci celo zapisano, da bi sploh ne prišlo do prihranka in da je verjeten celo porast ostalih stroškov, slovenska stranka ocenjuje, da italijanska vlada s takimi posegi iz svojih državljanov dobesedno brije norce, še posebej iz naše manjšine. Slovenci v Italiji smo že utrpeli ukinitve Gorskih skupnosti na Tržaškem, Goriškem in Benečiji,

skozi katero se lahko pravočasno vložili.

Slovenska skupnost je tudi informirala vse pristojne državne organe v Republiki Sloveniji o nevarnih vplivih omenjenih določil vladnega protikriznega dekreta na raven naše zaščite in zaprosila za ustrezen diplomatski odziv in politično podporo, ki tudi tokrat, verjamemo, ne bo izostala.

Slovenska skupnost ocenjuje, da se za Slovence v Italiji na obzoru pripravljata huda bitka za obrambo upravne avtonomije, ki predstavlja eno temeljnih sredstev,

skozi katero se izvaja tudi naša zaščita. Zato gre poziv na vse dejavnike slovenske narodne skupnosti in skupni predstavništvo za učinkovito posredovanje proti krivičnim in pogubnim posegom italijanske vlade. Še posebej je utemeljena pobuda, ki jo

sedaj tvegamo še, da izgubimo tudi pokrajini Trst in Gorica, kamor so bile med drugim komaj prenesene pristojnosti ukinjenih Gorskih skupnosti in ki zlasti na Goriškem, zadnje čase tudi na Tržaškem, igrajo zelo pomembno vlogo pri upravljanju z našim naseljenim območjem.

Na Goriškem je še posebno kritičen položaj občine Števerjan, ki je po odstotkih slovenskega prebivalstva najbolj slovenska občina v Italiji in bi na podlagi navedenega dekreta morala izgubiti upravno avtonomijo in biti pridružena nekaterim sosednjim občinam, v katerih se sedaj zaščitni zakon ne izvaja. To bi povzročilo ogromne težave glede izvajanja določil zaščitnega zakona. Podobne hude težave z izvajanjem zaščite bi nastale tudi v Benečiji, kjer bi se pojavil podobni problem, še zlasti tam, kjer je izvajanje naših pravic šele na začetku.

Stranka Slovenska skupnost je za zdaj stopila v stik s parlamentarnimi predstavniki Južnotirolske ljudske stranke in Demokratske stranke in bo preko njih vložila potrebne amandmaje v senatu, kjer se bo začela razprava o spremembi vladnega dekreta v zakon. Prve dni naslednjega tedna bo tudi sestavila amandmaje, tako da jih bodo prijateljski senatorji manjšinskih strank ter DS - seveda, pričakujemo, tudi sloven-

je pred dnevi napovedal deželni svetnik SSK Igor Gabrovec o sklicu tretjega zbora slovenskih izvoljenih javnih upraviteljev.

Slovenska skupnost bo v prihodnjih dneh tudi stopila v direktni stik s predsednikom dežele FJK Renzom Tondom in ga pozvala na spoštovanje zaščitne zakonodaje iz zakona 38/01. Dežela FJK ima poseben statut prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine in torej izključne pristojnosti glede urejanja lokalnih uprav, od občinske do deželne ravni. Izključno iz tega ima torej pravico, da smernice in določila omenjenega vladnega dekreta na svojem ozemlju ureja avtonomno in po svoji volji. Zato Slovenska skupnost utemeljeno pričakuje, da bo to svojo pravico uporabila tako, da ne bo ogrožena avtonomija lokalnih uprav, v katerih se izvaja zaščitni zakon, in da ne bo omejena prisotnost slovenskih izvoljenih predstavnikov v teh upravah.

Slovenska skupnost pričakuje tudi, da bodo vse krajevne uprave, katerim je ogrožen obstoj oz. jim preti drastično krčenje, podprle te utemeljitve, ki torej niso samo v korist naše narodnostne skupnosti, pač pa predstavljajo pravzaprav enega redkih možnih oprijemov za ohranitev sedanje upravne avtonomije v naši Deželi.

Deželni tajnik SSK
Damijan Terpin

Srečanje deželnega tajnika SSK s poslancem SVP

Vladni protikrizni odlok: potrebni so še dodatni popravki

Opozorila in razna srečanja, ki so jih predstavniki SSK opravili za odpravo krivičnih določil vladnega protikriznega odloka, ki je sedaj v obravnavi v pristojni senatni komisiji. Gre za zapleteno in hudo zadevo, saj je stanje države skrb vzbujajoče in je zato potrebno stalno delo na relaciji FJK - Rim. Oba sta izrazila zadovoljstvo, da je prišlo do sodelovanja med deželo FJK in pokrajino Bocen, za kar si je tudi SSK prizadevala in za katerega upamo, da ne bo omejeno

Terpin in Bruger sta na srečanju na Južnem Tirolskem podrobno analizirala vsebino protikriznega odloka, ki je sedaj v obravnavi v pristojni senatni komisiji. Gre za zapleteno in hudo zadevo, saj je stanje države skrb vzbujajoče in je zato potrebno stalno delo na relaciji FJK - Rim. Oba sta izrazila zadovoljstvo, da je prišlo do sodelovanja med deželo FJK in pokrajino Bocen, za kar si je tudi SSK prizadevala in za katerega upamo, da ne bo omejeno

samo na ta primer. SSK si predvsem prizadeva, da ne bi nastala škoda za slovensko manjšino; njeni popravki so sestavljeni v tem smislu. Za njihovo sprejetje se bo SSK naslonila na tri senatorje SVP Pinzgerja, Thaler-Ausserhoferja in Peterlinija, katerim bo dostavila potrebno gradivo. Obenem bodo o popravkih obvestili tudi senatorja Demokratske stranke Blažinovo in Pertoldija.

Deželno tajništvo SSK

Pismo SSO ministru dr. Boštjanu Žekšu

O finančnih prispevkih RS našim organizacijam

Spoštovani gospod akadem. prof. dr. Boštjan Žekš
Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu RS
Komenskega 11
1000 LJUBLJANA

V vednost: Predsedniku vlade RS Borutu Pahorju
Veleposlaniku RS v Rimu Iztoku Mirošiču
Predsedniku Republike Slovenije Danilu Türku
Predsedniku Državnega zbora RS Pavlu Gantarju
Predsedniku Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu Miru Petku
Generalni konzulki RS v Trstu Vlasti Valenčič Pelikan

Spoštovani gospod Minister!

Pred nekaj dnevi sem se preko Slovenske tiskovne agencije (STA, 12. avgusta 2011) seznanil s stališčem Urađa Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu do pripomb, ki jih je Svet slovenskih organizacij (SSO) poslal vam in drugim naslovnikom v vednost dne 22. julija, za katere menimo, da bi lahko pripomogli k spoštovanju zakonitosti in k hitrejšemu popravku nesprejemljivega ravnanja Urađa. Tudi po Vašem zadnjem objavljenem stališču ostaja za SSO popolnoma nerazumljivo, da si lahko Urađ, ki je pri slovenski vladi zadolžen za Slovence zunaj matične domovine, v oluntaristično privoščiči čisto po svoje razlagati postopek javnega razpisa. Javni razpis seveda ne zagotavlja, "da jim morajo biti finančna sredstva zagotovljena sama po sebi, avtomatično", kot pravite v svojem stališču. Urađ razporeja svoje proračunske prispevke s pomočjo javnih razpisov že celo desetletje, zato nas ni potrebno poučevati glede že

utečenih pravil izvajanja postopkov.

V Vašem stališču posebej preseñeča naslednja ugotovitev, "smisel javnih razpisov je, da lahko razpisnik finančno podpre tiste projekte in dejavnosti, ki so v danem trenutku po njegovi oceni smotrne". Toda, spoštovani gospod minister, temeljni smisel javnih razpisov je, da se prijavitelji prijavijo na v naprej objavljene razpisne pogoje, ki jasno definirajo kriterije, na osnovi katerih se bo opravilo ocenjevanje prispelih prijav. Mimogrede, v primeru nepričakovanih sprememb, ki se lahko pojavijo v nekem trenutku, pa ima Urađ na razpolago posebna t. i. intervencijska sredstva. Prijava se na osnovi izpolnjevanja razpisnih pogojev ustrezno ovrednoti in določi delež finančnega prispevka glede na obseg razpisne višine proračunskih sredstev. Kot tudi Vi dobro veste, so bili objavljeni razpisni pogoji zadnjega razpisa v tem delu nespremenjeni, zato sta tudi obe krovni organizaciji za svoji prijavi upravičeno pričakovali finančni prispevek, ki bi bil primerljiv z lanskoletnim.

Presenečen pa sem bil tudi nad tistim delom stališča, v katerem trdite, "da zato pri letošnjem rahlem zmanjšanju sredstev za SSO ne gre niti za izsiljevanje niti za politične pritiske, sploh pa ne za pritiske za združevanje obeh krovnih organizacij, čeprav si res želimo, da bi obe krovni organizaciji bolj sodelovali". Seveda ni šlo za zahtevo po združitvi dveh krovnih organizacij. Za nas pa je enako nesprejemljiv pritisk za združitve katerekoli organizacije, ki dobro deluje v korist manjšinske skupnosti.

Spoštovani gospod minister,

Žgoče poletje v slovenski politiki

Politična levica se krčevito oklepa oblasti

Poletje prehaja v jesen, narava se obdaja z drugačnimi barvami in pejsaži, ljudje pa se soočajo z mnogimi skrbmi in težavami. Kljub vsemu pa se je v Sloveniji novo šolsko leto v osnovnih in srednjih šolah pričelo 1. septembra redno in slovesno, kot veleva tradicija. Ob tem pa je politika izgubila skoraj že ves ugled, najbolj tisti del, ki se

omenjenem časniku zapisala, "da imamo v naši državi pobesneli kapitalizem". Predsednik republike dr. Danilo Türk, premier Borut Pahor, ministri in drugi predstavniki politične koalicije, ki zdaj vodi in upravlja državo, o krizi redko in neradi govorijo, kljub temu da predsednik vlade Borut Pahor uživa najnižjo podporo volivcev med vsemi

pa bo povezal z zaupnico vladi. Zaupnico bo najbrž prejel, tudi zaradi podpore poslancev, ki jim mandat zagotavlja visoko plačo in status v družbi. Če bo premier in predsednik stranke Socialnih demokratov zaupnico v državnem zboru preživel, bo z dopolnjeno manjšinsko vlado upravljal Slovenijo do konca mandata, do jeseni leta 2012. Borut Pahor sicer omenja tudi možnost predčasnih parlamentarnih volitev, ki naj bi bile ob koncu tega leta ali pa v pozni pomladi leta 2012. Za te volitve, pa naj bi bile predčasne ali redne, se v političnih strankah intenzivno in mrzlično pripravljajo. Na levici gre za oblikovanje nekakšne alternative, katere glavni cilj bi bil preprečiti zmago opozicije, predvsem njegove vodje Janeza Janše, na omejenih prihodnjih državnoborskih volitvah.

V Sloveniji javna občila skoraj vsak dan poročajo o zamislih za oblikovanje novih političnih strank ali civilnodružbenih gibanj, ki bi se na volitvah predstavili s svojimi kandidati, s t. i. "novimi" ali pa "s starimi preizkušenimi obrazi". Neko novo gibanje naj bi se imenovalo Preporod, svojo politično stranko naj bi ustanavljali gospodarstveniki oz. nekateri slovenski poslovneži. Upokojena profesorica na fakulteti za družbene vede v Ljubljani in publicistka dr. Manca Košir se poskuša ponovno preizkusiti v politiki. Nagovarja posamezne osebnosti v civilnodružbenih organizacijah in dejavnostih, ki bi se potegovale za poslanske mesta v državnem zboru novega sklica. Katarina Kresal, ki je zaradi korupcije pri svojem delovanju morala odstopiti z mesta notranje ministrice, ima še zme-

raj velik vpliv v vladi in koaliciji. Poskuša se ponovno uveljaviti s funkcijo predsednice LDS, stranke, ki ostaja del koalicije. Ljubljanski župan Zoran Janković, ki se rad predstavlja kot "boter" vladajoče koalicije, po novem zatrjuje, da na volitvah ne bosta zmagala ne Borut Pahor ne Janez Janša. On, Zoran Janković, naj bi bil domnevno edini rešitelj politične levice pred porazom na parlamentarnih volitvah.

Ob tem je koristno opozorilo na težnje v Sloveniji za oživitve politike in ideoloških ostalin nekdanjega režima, kar zmanjšuje ugled slovenske države v svetu, v Evropi in zagotovo tudi pri Slovincih na tujem. Pisatelj Vladimir Kavčič je v svojstvu odgovornega urednika nestrankske revije Svobodna misel zapisal, "da Slovenija za svojo narodnostno manjšino na Koroškem ni niti mignila s prstom in tega tudi v prihodnje ne namerava. Vse, kar zmore, je prirejanje vrtnih vesellic za izseljence, ki pridejo v Ljubljano, in izjave, da izseljencem gre kar dobro in naj ne bomo zaskrbljeni zanje".

V času, ko naš časnik zaradi počitnic ni izšel, je v Ljubljani umrl velik rodoljub, politik in strokovnjak dr. Andrej Bajuk. Odrekel se je udobju na tujem in se vrnil v Slovenijo, ki ji je dal na voljo svoje znanje in ustvarjalnost. "Svoji domovini je dal veliko, od nje pa ni dobil skoraj nič, razen žaljivk in posmehov", je bilo rečeno na žalnih slovesnostih ob njegovi smrti.

Založba Nova revija je izdala Slovenski zgodovinski atlas. Gre za velik dogodek, morda celo najpomembnejši ob dvajseti obletnici slovenske osamosvojitve. Atlas opisuje, razlaga in dokumentira vsa obdobja slovenske zgodovine, od prazgodovinskih kultur na naših tleh pa do osamosvojitve Slovenije kot neodvisne države. Tako delo, sicer v skromnem obsegu, so doslej imeli samo rojaki v Argentini, ki so resnično verjeli in verjamejo v slovenstvo.

Marijan Drož

Zoran Janković

samovoljno uvršča v t. i. levico. Slovenska država je v dvajsetih letih sprejela ustavo in vse zakone, ki jih zahteva model demokratične in pluralne družbe, vendar kaže, da so to izhodišče in možnosti, ki iz njega izhajajo, izkoristile predvsem politične stranke za svojo krepitev in uveljavljanje, pa kapitalne družbe in vplivni posamezniki, da so si prilastili nekdanje družbeno premoženje.

V Sloveniji je še zmeraj prevladujoči dejavnik oblasti kapital, ki se mu vlada komaj kdaj pa kdaj upa upreti, zato ima prav Sabina Obolnar, odgovorna urednica ženskega magazina Ona, ki je ob začetku novega šolskega leta v

državami članicami EU. Slovenski premier s svojo manjšinsko vlado, ki jo tvori le njegova socialdemokratska stranka in LDS, ne misli odstopiti. Zanj sta očitno pomembna zgolj zakon in mandat, ki mu omogočata vztrajanje na oblasti, svojim kritikom, to je večjemu delu javnega mnjenja, pa odgovarja, "da v Sloveniji sicer obstaja politična negotovost, vendar pa v državi ni krize". Zaradi odstopa ministrice oz. ministrov iz političnih strank, ki so se sprle s Pahorjevo stranko Socialnih demokratov, bo premier manjkajočih pet ministrskih mest poskušal nadomestiti z novimi osebami. Predstavil jih bo v tem mesecu, nova imenovanja

Slovenija dobila supervizorja

Novi "heroj" proti klientelističnim lopovom

Slovenska država in predvsem njena politika sta resnično živali. Vlada životari in se potaplja pod bremen odstopljenih ministrov, napovedujejo se apokaliptični scenariji. In to sredi najbolj žgočega poletja. Avgust, mesec, ki je po navadi namenjen parlamentarnim počitnicam in ko odmevnejših političnih dogodkov ne zasledimo niti pod najbolj močnim drobnogledom, je letos postregel s pravo hiperinflacijo političnega dogajanja. Razume se, politiki se niso v ničemer izkazali ali pozitivno pripomogli k reševanju številnih žgočih vprašanj, ki tarejo slovensko družbo.

Ne. V zameno pa se je usul zadnji plaz na že itak razdrobljeno Pahorjevo vlado. Računsko sodišče in le dan kasneje še komisija za preprečevanje korupcije sta podala svoje mnenje, da je ravnanje ministrice Katarine Kresal pri najemu prostorov za nacionalni preiskovalni urad (NPU) sporno in da je ustrezalo definiciji korupcije.

Seveda, nekoliko zapletena formulacija, ki pa je bila za Kresalovo usodna. Ampak to je že stara novica. Odstop Kresalove gre pogledati v nekoliko širšem spektru političnega dogajanja. Za njen odstop je bilo usodno načelno mnenje komisije za preprečevanje korupcije (KPK) v zadevi z najemom stavbe za na-

cionalni preiskovalni urad. Nekoč je bila ta komisija znana kot Kosova komisija. Ko je Drago Kosu potekel mandat, je bil na mesto predsednika imenovan Goran Klemenčič. In kje je Klemenčič služboval vse do nastopa mesta predsednika KPK? Ne boste verjeli, na ministrstvu za notranje zadeve je bil državni sekretar. Torej, bil je neposredni podrejeni ravno Katarini Kresal. Zadeva je seveda sprožila veliko polemik, Klemenčič pa se je že pred začetkom postopka zaradi navzkrižja interesov izločil iz postopka. No, kljub vsemu je KPK ugotovila, da je v primeru Kresal šlo za očitno koruptivno dejanje. Seveda, nepravilnosti so bile očitne že na prvi pogled. Javnost in mediji so že zdavnaj ugotovili, da je Kresalova najemnina za stavbo za NPU preplačala: še več s previsoko najemnino je dejansko odplačevala obroke leasinga, ki ga je dejanski lastnik stavbe, podjetnik Igor Jurij Pogačar, imel sklenjenega s Hypo Alpe Adria bank. In nazadnje, Pogačar in Kresalova sta tudi v zasebnem življenju znanca in prijatelja.

Vse te okoliščine so pripeljale do načelnega mnenja KPK in odstopa Kresalove. In le nekaj tednov po odmevnem odstopu je KPK spet presenetila. Javnosti je

predstavila spletno aplikacijo Supervizor, ki razkriva poslovanje ministrstev in javnih zavodov z zasebnimi partnerji. Skratka, pokaže nam s kom in v kolikšni količini poslujejo državni organi. Gre za prijeten korak v smer večje transparentnosti poslovanja, ki je doslej ni bilo. Ni je bilo v primeru NPU-ja, ni je bilo v primeru gradnje avtocestnega križa, ni je bilo v primeru prodaje državnih deležev v številnih podjetjih. Spletna aplikacija sicer ne

tem obdobju spet zelo aktualno. Vsa večja gradbena podjetja so v Sloveniji bogatela na račun države. In to je prineslo dvojno škodo: poleg oškodovanja državne blagajne je klientelistična politika do teh podjetij tudi dalj časa omogočala zakrivanje nemarnega načina upravljanja s samimi podjetji, ki je temeljil na menedžerskih prevzemih, dolgovi in izključnem bogatenju vodilnega kadra. Ko naenkrat ni bilo več državnega denarja, se je

Katarina Kresal

bo rešila problemov slovenske koruptivnosti in klientelizma. Ne dvomno pa gre za pripomoček javnosti (medijem, pa tudi navadnim državljanom), da imajo boljši in preglednejši dostop do pretoka davkoplačevalskega denarja. Na tak način nenavadne transakcije lahko pridejo prej na površje. S tem instrumentom bi se namreč lahko prej, recimo, ugotovilo, koliko država plačuje avtocestni križ. Tudi preplačevanje avtocest postaja namreč v

pokazala prava slika teh podjetij: visoka prezadolženost, nezmožnost odplačevanja kreditov, odpuščanje delavcev in nazadnje prisilna poravnava ali stečaj. To je bil primer SCT, to pa bo v naslednjih tednih najverjetneje tudi primer ajdovskega Primorja: njegovi dolgovi so ob koncu prejšnjega leta (približno 220 milijonov evrov) kar štirikrat presežali kapital (60 milijonov evrov). Potop je že zelo blizu.

Andrej Černic

Kratki

Koprska televizija je v jubilejnim letu predstavila nov dokumentarni film o pesniku Cirilu Zlobcu

Televizija Koper - Capodistria je v sredo, 24. avgusta 2011, na polnem Grajskem dvorišču v Štanjelu v sklopu prvega festivala Kras premierno predstavila nov dokumentarni film iz serije Sinovi dveh

narodov - velikani našega prostora: Ljubezben - Svetlo sonce in tema. Dokumentarni film o Cirilu Zlobcu (na sliki književnik z ustvarjalci filma, foto Maksimilijana Ipavec) je portret pesnika, v katerem spremljamo njegovo življenjsko in pesniško pot, ki sta se začeli na Krasu in nadaljevali v Ljubljani, kjer je književnik nato postal še politik. Obe krajini, prva podeželska, druga urbana, vzporedno pa življenje pesnika in politika, človeka javne besede, sta mu enako ljubi, povezuje pa ju ljubezen - najpomembnejše gibalno Zlobčevega bitja. Na koprski televiziji so dokumentarni portret premierno predstavili v letošnjem jubilejnim letu, ko praznujejo 40-letnico ustvarjanja programa v italijanskem in 35-letnico delovanja programa v slovenskem jeziku. Obiskovalci, ki so napolnili grajsko dvorišče v Štanjelu, so toplo sprejeli in z bučnim aplavzom nagradili portretirana Cirila Zlobca in ustvarjalce filma: scenaristko Nevo Zajc, režiserja Sama Milavca, direktorja fotografije Sama Podobnika in montažerja Sandija Černošca. Uvod v večer, ki ga je povezoval Matej Rodela, sta pospremili priznani glasbenici, violinistka Živa Ciglenečki in Tjaša Čerič na harmoniki.

Dokumentarni portret je del projekta Sinovi dveh narodov - velikani našega prostora, ki nastaja v sodelovanju štirih uredništev Regionalnega RTV-centra Koper-Capodistria (slovenskega in italijanskega radijskega in televizijskega programa) in predstavlja življenjski opus ljudi, ki so s svojim delom pomembno zaznamovali večkulturni prostor na stičišču Slovenije in Italije.

Na koprski televiziji bo dokumentarni portret premierno predvajal v četrtek, 22. septembra, ob 22.30.

Medijski projekt za slovenske rojake v tujini naletel na dober odziv

Z medijskim projektom Slovenija danes so Slovenci po svetu dobili močan vir obveščanja in sredstvo povezovanja.

Dne 24. avgusta 2011 so na novinarski konferenci odgovorni za nastajanje revije Slovenija danes predstavili dosedanje delo in celoten projekt. V uvodu je državni sekretar dr. Boris Jesih poudaril, da ima obveščanje Slovencev po svetu dolgo tradicijo, dobro delo na tem področju pa tudi nadalje ostaja vizija Urada in oblikovalcev revije. V prvi vrsti tokrat niso zamejeli, ki imajo v primerjavi s Slovenci po svetu boljši dostop do slovenskega medijskega prostora, temveč slovenske skupnosti preko meja evropske celine. Mitja Meršol, predsednik izdajateljskega sveta, je na novinarski konferenci povedal, da je pred leti, ko je sodeloval pri prvih revijah za Slovence po svetu, stremel k ideji po interaktivnem prilagajanju vsebine vsem Slovincem po svetu. Žal v takratnem času vseh idej še ni bilo mogoče uresničiti. Danes, z novimi mediji in možnostmi, pa je vloga klasičnega medija prikazovati, spodbujati in povezovali. In prav na tem področju je revija Slovenija danes naredila pomemben korak naprej. Cilj te revije je tako ta, da se Slovenci povsod počutimo Slovence in da to tudi povemo po slovensko.

Pol leta po izidu prve številke mesečnika Slovenija danes, osrednje revije za Slovence izven meja Republike Slovenije, so, kot je na tiskovni konferenci povedala urednica Blanka Markovič Kocen, odzivi bralcev več kot pozitivni. Organizirane skupnosti Slovencev po svetu in posamezniki so z medijem pridobili zanesljiv vir informacij o dogajanju v Sloveniji. Kar pa je še pomembneje, dobili so medij, ki jih obvešča o aktivnostih, ki jih izvajajo drugod po svetu. Bralci dobro sprejemajo zasnovano revijo s poudarjenim poslovnim delom, pozitivnim odnosom do slovenskega izseljenstva in sodobnim oblikovanjem.

"Medtem ko Slovence po svetu navadno stereotipiziramo in imamo v mislih starejše izseljence, ki imajo radi polko in govorijo dolensko-ameriško slovensščino, na drugi strani pozabljamo na vse znanstvenike, poslovneže, športnike, umetnike in ostale aktivne posameznike, ki lahko v prihodnosti odprejo marsikatera vrata. Prav tem ljudem v reviji namenimo največ prostora", je dodala urednica. Vizija novega medija je preseči platformo informiranja in dejavno poseči k medsebojnemu povezovanju Slovencev izven meja Republike Slovenije. Slovence po svetu moramo pričeti združevati na sodobnih, digitalnih platformah. Pred kratkim je v projektu zaživel spletni portal, katerega namen je ustvarjanje spletnih skupnosti Slovencev po svetu. Gre za naslednji korak po že obstoječem združevanju Slovencev na največjem socialnem omrežju, katerega namen je povezati Slovence iz celega sveta na skupni platformi, ki je tudi delno povezana preko Facebooka.

Ob letošnjem obisku ameriške delegacije z županom Clevelanda G. Frankom G. Jacksonom na čelu je mestni svetnik slovenskega rodu poudaril spoštovanje do Slovencev, ki so kljub majhnosti svoje države ohranili svojo kulturo, jezik in niso bili asimilirani h kateremu od večjih narodov. Zanje je to pravzaprav nepredstavljivo. Ta svetnik ne govori več slovensko (tretja generacija izseljencev), vendar se mu je zdelo pravilno, da takšna revija, ki povezuje Slovence po svetu, izhaja v slovensščini.

Medij Slovenija danes je sofinanciran od Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Ob tem je državni sekretar na Uradu dr. Boris Jesih poudaril, da je bil pomemben kriterij pri izbiri izdajatelja revije zmožnost približevanja Slovincem po svetu preko spletnih orodij, sodobna zasnova in podčrtovanje aktualnih vsebin. Izrazil je zadovoljstvo, da je revija med ciljno publiko zelo dobro sprejeta.

Na Ad formandumu

Začetek novega šolskega leta in novosti

V prvi polovici septembra bo na Ad formandumu stekla dejavnost tako na gostinski šoli kot na ostalih tečajih izobraževanja in izpopolnjevanja, ki so namenjeni odraslim.

V teh dneh poteka vpisovanje na 3-letni višješolski poklicni program za kuharje ali natakarje. Program je namenjen mladim od 14. do 18. leta, ki so opravili malo maturo ali obiskujejo večerne šole. Šolanje se izvaja v Trstu: na sedežu Ad formandumu poteka pouk iz splošnih predmetov, v Gostinskem učnem centru pa se dijaki spoznajo z realnostjo gostinskega obrata. Zato da se dijaki približajo poklicu, je v drugem in tretjem letniku predvidena delovna praksa v gostilnah in restavracijah. Ob zaključku programa prejmejo dijaki kvalifikacijo za kuharja ali natakarja, ki je veljavna na evropski ravni.

Ad formandum se ponaša z dolgoletno izkušnjo na področju poklicnega usposabljanja mladih: gostinska šola deluje neprekinjeno od leta 1990 in predstavlja odlično odskočno desko za mlade in ambiciozne delavce

na področju gostinstva. Profila kuharja in natakarja zelo iskana poklica: dobro izučeni barmani in kuharji imajo odlične možnosti takojšnje zaposlitve tako v gostinskem kot v drugih sektorjih, v agriturizmi in drugih eno-gastronomskih obratih.

Dejavnost Gostinskega učnega centra dopolnjuje pestra ponudba krajsih, večernih kuharskih tečajev, ki so namenjeni vsem ljubiteljem kuharja, ter drugih tečajev usposabljanja na agroživilnem področju.

Poleg tega bo prav kmalu stekla tudi izobraževalna dejavnost za odrasle: v Gorici, Trstu in Špetru že sprejemajo predpise na tečaje tujih jezikov in računalništva, v kratkem pa bodo razpisani tudi drugi tečaji s področja poklicnega usposabljanja.

Novosti so tudi v sami organizacijski strukturi zavoda. Za začetkom novega poslovnega leta je mesto glavnega direktorja Ad formandumu prevzel Massimiliano Iacono. "Novi direktor prihaja iz sorodne izobraževalne agencije: njegove izkušnje so pomembne za razvoj našega zavoda predvsem ob upoštevanju nižanja javnih sredstev, namenjenih izo-

braževanju, do katerega bo prišlo v naslednjih letih. Zato se mora zavod reorganizirati in strukturirati tako, da bo pripravljen na nove tržne prijemne, ki bodo zagotovili naši ustanovi obstoj in razvoj", je na ponedeljkovem srečanju z uslužbenci povedal predsednik upravnega odbora Ad formandum Roberto Vidoni, ki se je ob tej priložnosti tudi zahvalil bivšemu ravnatelju Branku Jazbecu za delo, ki ga je opravil v nelahkih razmerah.

Na sejem s SDGZ

Slovensko deželno gospodarsko združenje sporoča, da bo v petek, 9. septembra, tradicionalni izlet na največji tovrstni sejamski dogodek v srednji Evropi, 44. MOS - Mednarodni obrtni sejem v Celju za včlanjene obrtnike ter druge podjetnike in morebitne interesente. Avtobus bo odpotoval ob 7. uri izpred bara "G" na italijanski strani prehoda Fernetiči. Prijave zbira tajništvo SDGZ v Trstu na telefonskih številkah 040.67248.24/28 vključno do torka, 6. septembra.

vi... Iz raziskav je sicer žalostno razvidno, da igre na srečo spremenijo vedenje posameznika, ko postane od njih odvisen. Zaradi tega trpijo njegovo zdravje, blaginja, ugled in posledično ugled vse njegove družine. Italijanski psihoterapevt Cesare Guerreschi, ki že več let zdravi tovrstne odvisnike in je predsednik društva Siipac, ki skuša razumeti in razvozlati vzroke odvisnosti od iger na srečo, pravi, da bi morala Italija najprej dobro spoznati, kakšne so nevarnosti takih iger, preden bi izdala zakone le-tim v prid. Psihoterapevt je mnenja, da so težave zaradi hazardnih iger v Italiji malo znane tudi zato, ker so te igre na srečo prikazane kot nekaj zabavnega in nedolžnega. Težave nastanejo, ko človek postane od njih odvisen do take mere, da zaradi njih pozabi na ženo, otroke in družinsko srečo nasploh. Težke situacije se seveda stopnjujejo v nedogled in se pridružujejo ostalim, s katerimi se Italijani že itak brez vidnih uspehov bojujejo na tej potaplajoči se družbeni barki.

KN

S kolesom ob Donavi (5)

Od izvira v Črnem gozdu do Budimpešte

na vez s Slovenijo, in prav za svojim hrbtom zagledal še vinski zemljevid Slovenije. Ko mi je natakarica prinesla hrano, sem ji omenil plakat in zemljevid in jo vprašal, kako to. "Šef je Slovenec", mi je povedala. "No, potem mu pa povej, da je tu še en Slovenec in da lahko kasneje kakšno rečeva", sem ji pojasnil. Še pre-

prišel v Nemčijo, je kot kuhar nekaj let delal tudi v Libiji, v '80. letih pa je resno razmišljal, da bi prišel v novogoriški Park hotel, a se je potem drugače obrnilo. Zdj se počasi bliža penziji in ne ve še natančno, kako in kaj. Ostati še malo v Nemčiji ali se vrniti v Slovenijo, v domače Poljčane pri Slovenski Bistrici. "Daj, omeni Gros-

Poziranje z zdomcem Danilom Tomažičem

den sem do konca pojedel, je 'gazda' pristopil k moji mizi. Ob prvem pivu mi je Danilo oziroma Danko Tomažič, kot mu je bilo ime, povedal, da je v Grosmehringu že devetnajsto leto. Ker se mu najbrž redko zgodi, da bi lahko v svoji gostilni s kom poklepetal po slovensko, sem z veseljem prisluhnil njegovi zanimivi življenjski zgodbi. Preden je

pa mojo gostilno s prenočišči, če boš res kaj pisal o tej poti", je rekel Danko, ki je ves čas najinega klepeta počasi srebral briški sivi pinot, medtem ko je zame, ko sem mu povedal, kako mi je ime, prinesel pivno neke domače pivovarne z blagovno znamko Graf Ignaz. Po treh izpraznjenih steklenicah

sem se res počutil nekoliko grofovsko. Obema je bilo žal, da sem se ustavljal v drugem prenočišču, a tako se pač zgodi. Če koga s kolesom ali kako drugače zanese v Grosmehring blizu Ingolstadta, najde Danka in njegov Gasthaus Weigl na Nibelungen Strasse 60. Samo pohiteti je treba, da ne gre prej v penzijo.

Nace Novak

Igre na srečo postajajo zakonite

Ali se težave državljanov stopnjujejo?

"Kaj je slabega"? S tem vprašanjem človek po navadi hoče prikriti kako dejanje, ki ga namerava narediti, ker ve, da ga lahko le-to vodi na slaba pota.

Verjetno so italijanski poslanci v parlamentu in vladni uslužbenci imeli v mislih prav to frazo, ko so pred kratkim izdali zakon in vladni dekret, ki daje možnost tudi italijanskim državljanom, da zakonito poskusijo srečo v hazardnih igrah na spletni in tako tvegajo prisluženi denar in imovino. Po statistikah sodeč, se je v zadnjem času število igralcev povečalo za 30%. Z novim dekretom vlada še bolj podpira to novo težnjo. Igralništvo ne postaja samo nov način zabave, ampak tudi nov način razmišljanja, kako s pomočjo iger na srečo priti do de-

narja. Vse to italijanska vlada podpira. Ali stoji v ozadju te novosti današnje razširjeno mišljenje, da mora človek biti "odprtih misli" in dovoliti sebi in drugim tudi take dejavnosti,

za katere se svobodno odloča, ali jim bo nasedel ali ne? Politiki pač ne poznajo reka, ki pravi, da priložnost dela človeka taktu. Vsi seveda ne postanejo tato-

Na Sinjem Vrhu nad Vipavsko dolino

17. mednarodna likovna kolonija Umetniki za karitas

Od 15. do 19. avgusta je na Sinjem Vrhu nad Ajdovščino potekala 17. mednarodna likovna kolonija Umetniki za karitas z geslom *Pravičnost v ljubezni* in podnaslovom *Odpri srce, odpraj roke, otiraj bratove solze*. Izkupiček prodanih del bo namenjen ljudem v stiski. Kolonije so se udeležili: Arkan Al Nawas, slikar iz Iraka, kot krajinski arhitekt živi in ustvarja v Ljubljani; Brane Jazbar, profesor likovnega pouka, živi in ustvarja v Ajdovščini; Zvonimir Kamenar, akademski kipar, živi in ustvarja na Reki, Hrvaška; Konrad Krajnc, slikar in galerist, živi in ustvarja v Lenartu; Jana Peršolja, slikarka in arhitektka, živi in ustvarja v Ljubljani; Hrvoje Marko Peruzovič, akademski slikar, živi in ustvarja v Bolu, Hrvaška; Dušan Sterle, slikar, grafik, oblikovalec in ilustrator, živi in ustvarja v Kamniku; Ubaldo Trnkoczy, umetnostni fotograf, ljubljčan, ki živi in ustvarja v Piranu; Klavdij Tutta, primorski akademski slikar, živi in ustvarja v Kranju; Joanna Zajac Slapničar, akademski slikarka iz Poljske, živi in ustvarja v Višnji Gori. V času kolonije so bili prisotni tudi strokovni sodelavci: Lucijan Bratuš, Silva in Azad Karim, Mira Ličen Krmpotič, Tone Seifert in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Ob dnevu odprtih vrat se je udeležencem za en dan pridružilo še 61 slikarjev, nekateri bodo svoja dela prinesli še naknadno. Tako so v ateljeju na Sinjem Vrhu nad Ajdovščino iz kolonije Umetniki za karitas 2011 na ogled 104 li-

kovna dela. Ocenjena vrednost slik in kipov je 39.500 evrov. Dela bodo razstavljeni do konca septembra in se jih lahko rezervira oz. odkupi. Dan odprtih vrat se je končal s predstavitevjo nastalih del in njihovih avtorjev. V kulturnem programu so sodelovali Mladi z Gore, pritrkovalci iz Lokavca, za glasbeni del je poskrbela sopranistka Katarina Perger ob spremljavi Tadeja Horvata. Prisotne je pozdravil koprski škof Metod Piriš, ajdovski župan Marjan Poljšak, ravnatelj Škofijske karitas Matej Kobal in generalni tajnik Slovenske karitas Imre Jerebic. Posebna go-

stja prireditve in slavnostna govornica je bila ministrica za obrambo RS dr. Ljubica Jelušič. Ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelušič je dejala, da se v umetninah, ki nastajajo na Sinjem Vrhu, vidi, da umetniki v njih pustijo drobce srca, saj ustvarjajo za dobro vseh ljudi, za tiste v stiski in za vse, ki potrebujejo njihovo sporočilo. Ministrica je med dru-

gim povedala, da je zamisel za to, da je Ministrstvo za obrambo postalo ena izmed tradicionalnih postaj razstave likovnih del s Sinjega Vrha, dal vojaški kaplan Milan Pregelj, ki je tudi deloval s slovenskim kontingentom na misiji v Afganistanu. Poudarila je skrb za človeka in humane odnose, za katere si prizadevajo na Ministrstvu za obrambo. Več o samem dogajanju je predstavljeno v sliki in besedi na spletni strani Škofijske karitas Koper, Radia Ognjišče in Ministrstvu za obrambo. Po končani prireditvi je bilo družabno srečanje in ogled nastalih del; še posebej razveseljivo je dejstvo, da so nekatere dela že dobila nove lastnike. Prvi kupec je bil škof Metod Piriš,

ki je v sliki slikarke Tončke Madon prepoznal del svoje domačije v Lokovcu. Likovna dela bodo na ogled na Sinjem Vrhu do konca septembra, prva potujoča prodajna razstava bo ob Tednu karitas na dvorcu Zemono pri Vipavi, v decembru pa bomo razstavo imeli v gosteh v Gorici in prihodnje leto tudi v Trstu.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 30. avgusta, ob 14. uri.

Kam nas vodijo zablode našega časa?

Ne joči za menojo, Argentina

Ljudje imamo navado, da se večkrat pritožujemo nad vsem, nad delom, prijatelji, vremenom in nad vsakdanom nasploh, v prepričanju seveda, da je bilo nekaj vse boljše, da so se časi spremenili in da nič ni več tako, kot je bilo.

Glede vremena je v naših tožbah kar nekaj resnice, saj tudi letos poletja praktično ni bilo, marsikatero juljsko noč sem prespala lepo stisnjena v klobčič pod toplo odejo, dež je neusmiljeno močil moj paradizičnik in druge sredozemske vrtnine, še najbolj pa me je jezilo, kot vedno, nerganje tistih, ki vročine ne prenašajo. Poletje je bilo od nekaj toplo. Toplo, a tudi prijetno. Teh nekaj vročih dni, ki smo jih bili letos deležni, pa je bilo tudi zame neprijetnih ... zaradi sopare morda, najverjetneje pa zaradi onesnaženosti v zraku, ki postane ob vročem vremenu še bolj huda in neznozna.

In vendar imam občutek, da niso samo poletja drugačna od tistih, ki sem jih kot študentka preživela s knjigami in prijatelji na plaži,

občutek imam, da niso samo manj zvezdnate in manj jasne te letošnje avgustovske noči. Nekaj trpkega in neznanega je v njih. Nekaj podobnega strahu in negotovosti. Ali pa je to samo občutek človeka, ki je iz brezskrbnega študenta dozorel v odraslo osebo.

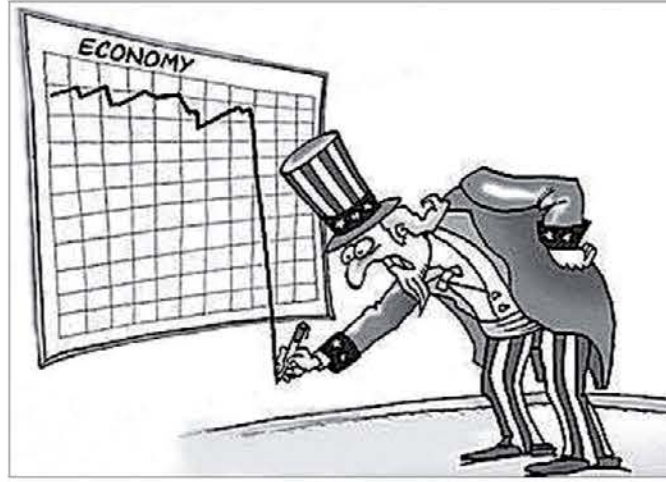
Pred tednom sem srečala staro prijateljico. Že dolgo let se ne odpravljava s kajakom po divjih vodah kot v mladih letih, naši življenjski poti sta se nekako razšli; ko se srečava, pa se vseeno navdušeno zaklepetava tako kot nekoč, ko sva pogostokrat v avtu klepetali dolgo v noč. Takrat sva največkrat govorili o smislu življenja, o vsem tem, kar je skrivnostno in za nas nepojmljivo, o Sai Babi, ki se je ravno pred kratkim še sam naveličal tega našega bednega vsakdana in vsega tega, kar je zemeljsko, trpko in nizkotno.

O njem pa se tudi medve ne razgovarjava več. Občutek imam, da smo v zadnjih letih vsi zapustili svet sanj tam nad oblaki in padli globoko in trpko resničnost, ki je vsak dan bolj konkretna. S prijateljico si nisva mogli kaj, da bi se

ne spraševali, kam gremo, kam pelje igra tistih, ki držijo v rokah svet in naš bedni vsakdan. Igra, ki ji nekateri pravijo kriza, drugi ekonomski kolaps, bankrot ali s tujo besedo default. Prijateljica mi pripoveduje o znanki, ki je v Italijo pribežala iz Argentine, sedaj živi tu, a se preživlja s težavo, kajti kljub temu da

je kot profesorica poučevala polno delovno dobo, prejema le nekaj več kot 100 evrov pokojnine. In kako se je pravzaprav dogajalo, me zanima. Tako, nenadoma, nenavadno hitro, pripoveduje prijateljica. Ljudje so živeli čisto vsakdanje življenje, delali so, verjeli, skrbno čuvali prihranke. Nekega večera so se vrnili z dela, tako kot vsak dan, povečerjali in šli spat ... ko so se drugo jutro zbudili, so bili ljudje že na ulicah, država je enostavno propadla in vsak je izgubil vse, kar je imel. Vse pa pomeni delo, prihranke, denar, pravzaprav življenje. Potem nam pride na misel popevka Don't cry for me Argentina ... ne joči za menojo Argentina.

Ob pripovedi me je streslo, kajti ravno se je začelo govoriti, da je italijanska država bliže bankrotu kot Španija ali Portugalska. Streslo me je, ker so se v teh dneh začele rušiti vse tiste male stvari, v katere sem verjela. To, da obstaja pač javno zdravstvo, v katero lahko zaupaš, to, da bo mož čez dobro leto začel prejemati pokojnino, za katero je garal vse

tudi padec demokratičnih pravic in svobode. Ogorčeni smo čisto vsi, predvsem zato, ker se dogaja nekaj, za kar smo mislili, da se nam, ki živimo dostojno življenje, ne more nikdar in nikakor zgoditi. Nam, ki smo delali, hranili, hodili na dopust, kupovali avtomobile in živali, če že ne v luksuznih, vsaj v dostojnih stanovanjih in hišah. Nam, ki smo se rodili v tako imenovani družbi blagostanja. In vendar se vse skupaj spreminja. Nič ni več tako, kot smo včasih verjeli, da je. Zadnjič sem pred planinskim zavetiščem v slovenskih gorah

kradoma prisluhnila (vem, da je to neolikano, a včasih je radovednost prevelika) pogovoru ob sosednji mizi. Pripovedovali so o počitnicah na Norveškem, kjer sem bila tudi sama kot študent, in se nisem mogla zadržati, da ne bi sledila pripovedi. Mlad par je razlagal o družbi, ki je na osnovi demokratičnih in človekoljubnih načel popolnoma odprla svoje meje. Nisem se mogla načuditi, ko sta povedala, da je v tej sever-

ni deželi več Afričanov in drugih priseljencev kot domačinov. Teh je bilo sicer vedno zelo malo, za pičlih nekaj milijonov, a ko sem jaz raziskovala severne čare, tujcev na Norveškem še ni bilo. In Norvežani so v miru in samoti obdelovali svoje kmetije. No, planinca sta znala še povedati, da se mlade Norvežanke brez pred-sodkov poročajo s tujci, zaradi kulturnih in socialnih razlik pa zakoni in nekaj letih razpadejo, socialne službe in država morajo nato skrbeti za družine, za otroke in zato je celotni družbeni sistem v vse večjih težavah in denarni krizi. Vse več je prekrškovo, vse več je kaznivih dejanj, in to v državi, kjer pred nekaj leti nihče ni zaklepal svojega bivališča, niti v sami prestolnici. Z možem poslušava, o vsem tem nisva vedela nič, zdaj tudi razumeva, čeprav seveda nikakor ne opravičujeva, kako je sploh prišlo do množičnega umora na norveškem otoku.

Tudi sama se zavedava, da je veselih, sproščenih ljudi vsak dan manj, kriza in stiska rojevata strah, jezo, sovraštvo in nestrpnost. Ljudje živijo vse slabše, ne verjamejo več v prihodnost in zaradi tega so tudi medčloveški odnosi vsak dan slabši. In to, medtem ko marsikdo še vedno bogati na račun najrevnejših in na nepošten način kopiči denar, krizi, zakonom, Evropi in davkarji v brk.

Suzi Pertot

Naši košarkarji so začeli treninge

Cilj: ponoviti in še izboljšati rezultate

V zadnji številki pred počitniškim premorem smo napovedali začetek sezone nogometašev amaterjev, tokrat pa so na vrsti košarkarji, ki so se medtem pričeli spet znojiti. Prvi so se seveda vrnili v telovadnico igralci članske ekipe Jadrana, ki bo četrto leto zapored nastopal v državni C ligi (po novem C liga amaterjev) in je najvišje postavljena slovenska peterka v Italiji. Jadranovci so treninge začeli v sredo, 17. avgusta, v ponedeljek, 22. t. m., so priprave startale tudi pri Boru (deželna C liga). Jadran bo tudi letos vodil trener Walter Vatovec, ki je lani ekipo privedel do nenadejanega tretjega mesta po rednem delu in nastopa v četrtfinalu končnice za napredo-

Luciu Tomasiniju, najeli pa so dva košarkarja iz višje lige. To sta slovenski play-maker, pri Boru vzgojeni Daniel Batič (v zadnjih letih v B2 ligi v Trzinu, še prej v B1 v Trzinu in Gorici), in veteran Massimiliano Spigaglia, postavljen v klirni center, ki je lani branil barve Rožaca v B2 ligi, še prej pa je igral v vseh višjih prvenstvih, pred poldrugim desetletjem celo v A1 s tržaškim klubom, pri katerem je zrasel. Tretji "nakup" je potrditev lanskega ogrodja (večletni stebri Franco, Slavec, Marušič in Malalan ostajajo na svojem mestu) in predvsem mlade zvezde Boruta Bana, ki ga je med drugim snubil tržaški drugoligaš, a je naposled (za zdaj) ostal zvest domačemu dresu. Po eni strani ne bo

nu 1. maja so v bistvu v celoti potrdili lansko zasedbo, izgubili so le dva mladince, ki sta v prejšnjem prvenstvu igrala na posodo. Sestav, na čelu katerega kot trener ostaja Sežanec Boban Popovič, pa je okrepil njegov sovaščan Marko Meden, dolgoletni organizator igre prvotigaša Kraškega Zidarja, ki bo pri Boru tudi vaditelj skupin minikošarke.

Čim več protagonistov lanskega odličnega prvenstva so skušali potrditi tudi pri Bregu, v Dolini pa ostaja tudi večletni vodja Tomo Krašovec, doma iz Ankarana. Bor se je lani povzpел do polfinala play-offa, Brežani pa so igrali celo odločilno tretjo tekmo finala za napredovanje, ko je bila boljša od njih krminska

Alba. Težko je reči, ali se bo sta lahko tudi letos naša predstavnikova potegovala za prestop na državno raven, vendar v vsakem primeru želita odigrati vidno vlogo. Pri Bregu se dogovarjajo z Elvisom Klarico (bil bi povratnik) in Sašo Ferfoglio, do začetka priprav pa je bil prost tudi Borov košarkar Peter Sosič. Ob še dodatni okrepitevi bi torej oboji lahko ciljali res izjemno visoko, čeprav – kar velja tudi za Jadran – bo konkurenca v ligi dokaj ostra.

Po poti vrednotenja mladih, ki so ne nazadnje rezervoar za Jadranovo člansko ekipo, pa bodo vztrajali pri Kontovelu. Nastopanje v deželni D ligi bodo vsekakor skušali še tretjo sezono zapored oplemenititi z uvrstitvijo v končnico za napredovanje.

HC

S 7. strani / Pogovor: Simon Peter Leban o SDM "Papež nam je zaupal zahtevno nalogo" ...

Kaj bi nam povedal o molitvenem bdenju na predzadnji dan SDM-ja in o prenočitvi pod milim nebom sredi oceanske množice?

Bdenje in vigilija sta se prav gotovo močno vtisnila v srce vsakemu udeležencu; najprej, ker so bile vremenske razmere tako rekoč "nenaklonjene"; dvakrat se je slavje prekinilo zaradi dežja. Najbolj ganljiv in občuten trenutek je bila adoracija Najsvetejšega, ko je prenehal dež in milijonska množica je popolnoma utihnila. Takrat je papež posvetil vse mlade Jezusovemu srcu in podelil evharistični blagoslov. Posebna izkušnja je bila tudi nočitev. Prenočili smo na mokrih tleh v mokrih spalkah (sam nisem v vsem skavtskem življenju česa takega nikdar doživel). Vsekakor se ponoči ni tako ohladilo, da nam je uspelo se posušiti.

Svečana skulptna maša na letališču Cuatro Vientos, ki se je je v nedeljo, 21. avgusta, udeležilo okrog dva milijona mladih, je gotovo bila posebno doživetje.

No, prav zaradi milijonske množice in vročega sonca po moji oceni ni bila tako veliko doživetje kot vigilija. Tudi zbravnosti ni bilo. Poleg tega so slabo zavarovali šotore s hostijami, ki so se zmočile, tako da je velika večina "romarjev" prejela "duhovno" obhajilo. Vsekakor smo imeli možnost se obhajati popoldne v Madridu.

Pri tej daritvi vam je sveti oče med drugim položil na srce, da se ne smete bati ne sveta ne prihodnosti. Katere njegove besede so se te dotaknile?

Papež je rekel, da je lahko biti Jezusova priča med milijonsko množico istomislečih, toda

kot udeleženci SDM-ja smo postali misijonarji. Zaupal nam je zahtevno nalogo nove evangelizacije; ponesti Jezusa v svoje družine, domove, med prijatelje, v šole, univerze... Vsekakor vsak od nas lahko zaupa Jezusu, Mariji in svetim zavetnikom SDM-ja.

Je bila po vašem mnenju organizacija dogodka dobra?

SDM-ja ocenjujejo na 50 milijonov evrov; to vsoto pa ni plačala samo država, temveč tudi španska Cerkev, prostovoljci, družine. Če pa ocenimo, da je vsak romar za kosila, spominke, muzeje, mestne prevoze itd. porabil nekaj sto evrov, lahko takoj ugotovimo, da je španska ekonomija z dogodkom gotovo pridobila. El Mundo poroča o 148 milijonih evrov dobička in 2.761 novih delovnih mestih. Arturo Fernández, predsednik madridskih delodajalcev, govori o 160 milijonih evrov dobička samo za restavracije in hotele. K temu lahko prištejemo še vidljivost, ki jo je SDM dal Madridu in Španiji nasploh z več kot 4.700 akreditiranimi novinarji.

Na letališču Cuatro Vientos

No, ker sem že bil na raznih mednarodnih srečanjih, lahko iz izkušnje povem, da ni bila slaba. Rad bi pohvalil vse prostovoljce, ki so leto dni oz. pol leta prostovoljno delali za organizacijo dogodka. Pogrešal sem le več zaslonov (otvoritvene maše veliko romarjev ni spremljalo, ker so bili preveč oddaljeni od zaslonov in zvočnikov) in organiziranosti za delitev obhajila; lahko bi bilo več duhovnikov na različnih lokacijah, saj niso vsi romarji prejeli sv. obhajila ne na otvoritveni maši ne na zaključni.

(Tudi) letošnje srečanje so spremljali razne polemike glede visokih stroškov prireditve, protesti, celo izbruhi nasilja. Kako si jih doživljal tam in kaj misliš o vsem tem?

Sam sem bil o tem obveščen le dan potem, sicer pa mi je moj španski gostitelj poslal sms, naj se izogibam Puerta del Sol, kjer so potekali protesti. V zvezi s temi bi rad povedal dve stvari: višino zneska za organizacijo

SDM-ja ocenjujejo na 50 milijonov evrov; to vsoto pa ni plačala samo država, temveč tudi španska Cerkev, prostovoljci, družine. Če pa ocenimo, da je vsak romar za kosila, spominke, muzeje, mestne prevoze itd. porabil nekaj sto evrov, lahko takoj ugotovimo, da je španska ekonomija z dogodkom gotovo pridobila. El Mundo poroča o 148 milijonih evrov dobička in 2.761 novih delovnih mestih. Arturo Fernández, predsednik madridskih delodajalcev, govori o 160 milijonih evrov dobička samo za restavracije in hotele. K temu lahko prištejemo še vidljivost, ki jo je SDM dal Madridu in Španiji nasploh z več kot 4.700 akreditiranimi novinarji.

Z izbruhi nasilja pa je tako; protesti so bili sicer najavljeni in demokratično izvedeni. Žal pa med protestniki niso bili

le mladi levousmerjene mladine, zelenih in gayevskih organizacij, marveč tudi anarhisti in nekateri pretepači, ki so izkoristili priložnost za izvajanje nasilja. Vsekakor je španska javnost dogodek pozitivno sprejela, sodeč po časopisih in navdušenju ljudi na cestah.

So po vašem taka srečanja danes dobra priložnost za osebno rast v veri?

Mislím, da SDM pripomore mnogo k osebni rasti, pa tudi k duhovnemu življenju. Seveda je taka vrsta dogodka drugačna od duhovnih vaj, meditacij itd., toda mladi katoliki na takih srečanjih lahko črpa veliko energije in dobre volje, da lahko svoje poslanstvo udeležijo tudi v vsakodnevnem življenju.

